

**ELEKTRONICKÉ
PUBLIKACE**

Studentské
a jiné odborné
a vědecké práce

Bc. Vendula Běláčková:

Bulvarizace jako droga

Jak o drogové problematice informovaly Lidové noviny

Obhájeno jako bakalářská práce na Univerzitě Karlově v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky, v červnu 2005.

Abstrakt:

Cílem práce je zachytit posun v referování seriózního vydavatelského formátu v rámci bulvarizace na příkladu drogové problematiky. Prostředkem k tomu je analýza obsahů mediálních sdělení o drogové problematice a definice pojmů seriózní, bulvární a bulvarizace. Z hlediska metodologie v první části hledám indikátory bulvárního referování o událostech, a následně vybírám relevantní jevy, na kterých se indikátory projeví. Základními indikátory jsou provinčnost, personalizace a skandalizace událostí spojených s drogami a sklon k tomu zdůrazňovat negativní zprávy. Konkrétní zpravodajský vzorek čerpám z Lidových novin, které jsou v kontextu českého trhu seriózním deníkem. Zdrojem zpráv je mediální databáze Annopress. V závěru přináším takové zobecnění, které potvrdí nebo vyvrátí hypotézu, že Lidové noviny jako seriózní vydavatelský formát podlehly v časovém rozmezí od roku 1997 do roku 2004 procesu bulvarizace.

Klíčová slova:

drogy, média, bulvarizace, analýza mediálních sdělení

Abstract:

The aim of this thesis is to display the change in referring of a serious newspaper towards tabloidisation on the example of drug related matters. The means of such monitoring is an analysis of media message about drugs and the definition of the meaning of „serious“, „tabloid“ and „tabloidisation“. The methodology consists of finding indicators of tabloidised referring about daily events, and of finding suitable examples of such tabloidisation in a serious newspaper Lidové noviny referring on drug events, gathered from the media databasis Annopress. The indicators tend to be provincialism, personalisation and scandalisation of the drug affairs, and also the impact on negative aspects of such news. It leads to a generalisation which enables us to approve or disapprove the hypothesis, that Lidové noviny suffered tabloidisation during the period 1997-2004.

Key words:

drugs, media, tabloidisation, analysis of media content

Obsah

Předmluva

I. Definice bulvárního a seriózního deníku

II. Postavení deníku Lidové noviny na českém mediálním trhu

III. Stanovení výchozích indikátorů bulvárnosti a serióznosti

IV. Seznámení s drogovou problematikou

V. Stanovení výchozích indikátorů bulvárnosti a serióznosti z hlediska drogové problematiky a analýza zpravodajského vzorku Lidových novin podle stanovených indikátorů

V. I. Provinčnost

V. I. I. O zprávách OSN o světové drogové situaci

V. II. Panika

V. II. I. O Výročních zprávách o stavu drog v České republice

V. III. Skandalizace

V. III. I. Herečka Chantal Poullain

V. III. II. Trenér František Straka

V. III. III. O doping

V. IV. Personalizace

V. IV. I. Odvolání Pavla Béma z postu sekretáře protidrogové komise v prosinci 2005 vs. odvolání Josefa Radimeckého z vedení Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky v prosinci 2004.

V. V. Populismus a povrchnost

VI. Závěr

VII. Přílohy

Příloha č. 1 Články Lidových novin ke kapitole V. I. Provinčnost.

Příloha č. 2 Články ke kapitole V. II. Panika

Příloha č. 3 Články Lidových novin ke kapitole V. III. Skandalizace.

Příloha č. 4 Články Lidových novin ke kapitole V. IV. Personalizace.

VIII. Seznam použité literatury

Předmluva

Cílem práce je zachytit posun v referování tzv. „seriózního“ vydavatelského formátu v rámci tzv. „bulvarizace“ na příkladu drogové problematiky. Prostředkem k tomu je analýza obsahů mediálních sdělení o drogové problematice a definice pojmů tzv. „seriózní“, tzv. „bulvární“ a tzv. „bulvarizace“. Z vědeckého hlediska nekonkrétní povaha tohoto problému je vyjádřena zkratkou „tzv.“, kterou jsem v dalším textu vypustila. Z hlediska metodologie v první části hledám indikátory bulvárního referování o událostech, a následně vybírám relevantní jevy, na kterých se indikátory projeví. Konkrétní zpravodajský vzorek čerpám z Lidových novin, které jsou v kontextu českého trhu seriózním deníkem. Zdrojem zpráv je mediální databáze Annopress. V závěru přináším takové zobecnění, které potvrdí nebo vyvrátí hypotézu, že Lidové noviny jako seriózní vydavatelský formát podlely v časovém rozmezí od roku 1997 do roku 2004 procesu bulvarizace. Předpokladem k tomu bylo, že drogová problematika je relevantní oblast, jejíž zpracování lze označit za indikátor serióznosti a bulvárnosti. V praktické části jsem zpracovala vybrané události z drogové problematiky podle premis seriózního deníku stanovených v teoretické části práce.

I.

Definice bulvárního a seriózního deníku

Vydavatelské formáty tištěných médií, které se nachází v průřezu celosvětovým trhem, jsou v posledních letech nejčastěji hodnoceny podle měřítka bulvárnosti a serióznosti. Jedná se o obtížně vymežitelné pojmy, jejichž přesná definice je složitou otázkou obsahové, sémiotické a vizuální analýzy. Jejich uchopení nepomáhá ani skutečnost, že hranice těchto pojmů se s posilováním jevu bulvarizace posunují. Tím pádem seriózní deník na dnešním trhu vypadá jinak než seriózní deník na trhu před deseti lety. Všeobecně používaný termín bulvarizace tedy vedle změny seriózního vydavatelského formátu v bulvární znamená především změnu obsahu pojmu seriózní, který se pod vlivem proměny mediálního prostředí bulvarizuje.

Jako nevyhnutelný posuzuje tento proces americký teoretik médií Neil Postman. Ve své knize *Ubavit se k smrti* popisuje změnu mediálního diskursu z prostředí tištěného slova na prostředí vizuálního sdělení a slova mluveného. Jeho teorie je analogií k ustálenému sousloví Marshalla McLuhana: „*media is the message*“.¹ Obohacuje jej o poznání, že se média navzájem nevyhnutelně ovlivňují. Postman v tom ohledu cituje už Platóna: „*formy konverzace mají nesmírný vliv na to, jaké myšlenky jí budeme schopni vyjádřit*.“² Zatímco v období od vynalezení knihtisku do širšího užití fotografie a následně televize vládlo psané slovo, po uvedeném mezníku se muselo přizpůsobit novým formám komunikace. Postman uvádí četné příklady, jak se v době nadvlády psaného slova jeho styl, úzce spjatý s racionalitou a argumentací, přenesl do jazyka mluveného. Jednalo se o způsob vyjádření, ve kterém se „...význam dožaduje pochopení... slovo má sémantický obsah, který lze parafrázovat.. jeho jádrem je myšlenka nebo fakt...“³ Epocha vizuálních sdělení si pak psané slovo podmanila a jádrem výpovědi učinila emocionální uspokojení. Televizní svět se stal světem diskontinuity, ve kterém mizí kontext a tedy i možnost racionálního ověření protichůdných skutečností. Další vliv televize, která vytvořila nové mediální paradigma, nastal ve zkracování příspěvků a v akcentu na zábavu. Tím vším se musela tištěná média inspirovat, aby odpovídala společnému kulturnímu vědomí. Toto je pozadí bulvarizace, kterou povrchní výklad spojuje výhradně s inspirací seriózního tisku bulvárním.

¹ Mc LUHAN, Marshall: *Člověk, média a elektronická kultura*. Brno: Jota, 2000. s. 7, s. 227.

² POSTMAN, Neil: *Ubavit se k smrti*. Praha: Mladá fronta, 1999. s. 14.

³ POSTMAN, Neil: *Ubavit se k smrti*. Praha: Mladá fronta, 1999. s. 52 – 59.

Bulvární tisk vznikl v devatenáctém století na základech, které mu dala možnost širšího použití fotografie a telegrafu. V počátcích jeho vzniku se jednalo výhradně o nové tituly. Tituly stávající, které držely tradici tištěného slova, v jeho existenci nejprve nespátřovaly vzor vhodný k nápodobě. Neměly k tomu v té době pádný důvod. Byly založeny a vytvářeny podle pravidel písemného jazyka. Novému prostředí se začínaly přizpůsobovat jen volně, o opravdovém přizpůsobení můžeme mluvit teprve od třicátých let dvacátého století. Pro tuto práci považujeme za období nejvýraznějších změn v českých médiích vývoj po roce 1997. Objektem zkoumání zůstává změna obsahu a způsobu vyjadřování, které spolu s vizuální stránkou přizpůsobují seriózní formát bulvárnímu. Seriózní deníky přistoupily k postupné proměně zejména proto, že jim na celém světě začaly prudce klesat náklady. Mohla za to v té době zejména všeobecná devalvace informací, kterou způsobilo rozšíření internetu a snadno dostupných informací. Pouhá zpráva kvůli už neopominutelnému zpoždění za televizí a internetem, který navíc dokázal tištěné noviny částečně nahradit i ve struktuře a formátu zpravodajství, ztratila hodnotu. Změna celospolečenského vývoje navíc odklonila zájem o politická témata: v devadesátých letech se studenou válkou zmizela nutnost pro vlastní bezpečí a orientaci sledovat politickou scénu. Seriózní deníky ztratily zájemce o „formátotvorné“ téma politické analýzy. Namísto toho se v etablovaných demokraciích přesunul zájem na celebrity jako představitele nových společenských elit. Bulvární média tak média seriózní přímo nevytlačovala, byla však na rozdíl od nich schopna podržet si svoje výsadní postavení na trhu a neztrácet čtenáře. Seriózní formáty se proto vydaly podobnou cestou a začaly využívat prvky audiovizuální komunikace, které předtím bulvární tisk přizpůsobil tištěné formě.

Bulvarizace je tedy přechod od diskursu psaného sdělení k diskursu sdělení audiovizuálního. Nejprve ho převzala bulvární média, po nich média seriózní, aby čelila poklesu nákladu způsobeného audiovizuálním diskursem, devalvací informace a změnou společenské situace. Obsah pojmů „seriózní“ a „bulvární“ se procesem bulvarizace posouvá.

II.

Postavení deníku Lidové noviny na českém mediálním trhu

Kontextem práce je posun v referování v českých denících po roce 1997, kdy po všeobecném obsahovém a formálním zpřístupnění řady vydavatelských formátů lidovému čtenáři je seriózní formát deníku vystavován přímému konkurenčnímu vlivu formátu bulvárního. Některé tituly se postupně začaly přizpůsobovat a měnit, jak po stránce vizuální, tak obsahové.

V roce 1992 začal na českém trhu vycházet první bulvární deník Blesk, který v současné době úspěšně vede žebříčky prodejnosti. Svůj náklad od roku 1995 zdvojnásobil. Byl prvním článkem v tradici bulvárního deníku, která je běžná v západních zemích, a otevřel tím trh pro další tituly (Expres, Super nebo nově Superspy). Mezi seriózní deníky můžeme na českém trhu řadit Lidové noviny, Hospodářské noviny, Právo a stále ještě MF Dnes, která je svým obsahovým posunem z výše jmenovaných nebulvarizovanější. Bulvár přinesl na titulní strany kriminální témata, politické skandály, svět zahraničních hvězd ale hlavně vytvořil české celebrity. Pro český mediální trh a deníky zejména je navíc typické, že jsou v rukách zahraničních investorů. Mediální analytik Milan Šmíd v tom vidí jednu z příčin v posunu referování. „...usilují, aby jejich podniky pracovaly efektivně a se ziskem, tj. aby zvyšovaly prodaný náklad a přitažlivost pro zadavatele reklamy, což tlačí česká média jako celek, a zvláště zpravodajská periodika, směrem k infotainmentu a k bulvarizaci agendy.“⁴ Domnívám se, že rozdíl mezi domácím a zahraničním vlastníkem je v tom, že zahraniční vydavatel nemá k českému trhu morální odpovědnost, která činí hranici mezi kultivováním čtenářské obce a volbou podbíživých obsahů. Druhá důležitá vlastnost českého mediálního trhu je jeho velikost. Specifická jazyková skupina znemožňuje odbytiště v zahraničí a vydavatelé musí hradit velké fixní náklady. Variabilní finanční výdaje, které vznikají navíc s rozšířením čtenářské základny výrobou většího počtu výtisků jsou minimální – cena dotištěných kusů je nesrovnatelná vzhledem k fixním platbám za stálou redakci, která na počtu čtenářů nezávisí. Noví čtenáři tedy noviny prakticky nic nestojí, při prodeji inzerce a výtisků však s větším počtem recipientů roste zisk. Specializace, která umožňuje profilování a zkvalitňování mediálního obsahu, je vzhledem k omezenému jazykovému okruhu ztrátová a deníky se snaží oslovit nové cílové skupiny spíš než rozšířit stávající. „Denní i týdenní tisk hlavního proudu,

^{4, 5} ŠMÍD, Milan: *Vliv vlastnictví médií na jejich nezávislost a pluralitu*. Louč, 4. 10. 2004.

jakož i rozhlasové a televizní vysílání, se soustřeďují převážně na většinové auditorium ve snaze dosáhnout dostatečně velkou čtenost, poslechovost a sledovanost, jako nezbytný předpoklad své existence. Důsledkem je tzv. „tabloidizace“ nebo „bulvarizace“ zpravodajských médií. Malý český trh neumožňuje, jako v jiných větších státech, vznik většího počtu tzv. „nikových“ médií, které by byly schopny udržet se na trhu a při tom svým obsahem i zpracováním vycházet vstříc potřebám a zájmům menšinového nebo vybraného publika.“⁵

Lidové noviny jsou nejstarší český deník, založený 16. prosince 1893 právníkem Adolfem Stránským v Brně. 110 let výročí, které Lidové noviny oslavily v roce 2003 však neznamená stoletou existenci a už vůbec ne tradici. Až do první světové války fungovaly Lidové noviny spíše jako věstník různých úřadů a spolků. Teprve zřízení filiálky v Praze v meziválečném období znamenalo zrod významného listu, který koncentroval elitu v podobě *lidí kolem Lidovek*. Pracovaly v něm novinářské a literární osobnosti jako Ferdinand Peroutka, bratři Čapkové, Eduard Bass nebo Rudolf Těsnohlídek a vedl je dlouhá léta šéfredaktor Arnošt Heinrich. Do lidových novin přispíval i T. G. Masaryk. Protektorátní vydávání bylo pak pod vlivem dosazeného kolaborantského šéfredaktora Leopolda Zemana, který zajišťoval, že obsahově byly Lidové noviny plně pronacistické. I přesto se jejich kulturní rubrika dokázala udržet v českých tématech, psali do ní tenkrát ještě ideologicky nezasažení Václav Řezáč či Jan Drda. Druhou silnou stránkou byl humor a satira: na stránkách Lidových novin vznikly Sekorovy příběhy Ferdy Mravence nebo Žákovi Študáci a kantoři. Po roce 1945 se list přejmenoval na Svobodné noviny, jejichž redakci vedl právě Drda, kterému se podařilo ji zcela otevřít stalinistické propagandě. Vydávání Svobodných novin bylo zastaveno v roce 1952. Neúspěšný pokus o obnovení v roce 1968 následovalo samizdatové rozšiřování (od roku 1987), které zajišťovala skupina disidentů kolem Jiřího Rumla. Lidové noviny vstoupily na trh jako titul, který se ke svému prvorepublikovému i samizdatovému odkazu aktivně hlásil a profiluje se podle něj dodnes.⁶ Zpočátku vycházely dvakrát týdně, vydávané Občanským fórem, v květnu 1990 (roč. 3, č. 50) přešly na denní periodicitu. Původní Společnost Lidových novin si ve druhé polovině roku 1990 rozdělila podíly v akciové společnosti Lidové noviny a.s. V roce 1993 skoupil podíly bývalých disidentů švýcarský vydavatel Ringier-Springer, který Lidové noviny prodal v roce 1998, šest let po té, co sám začal vydávat bulvární deník Blesk. Od té doby je majitelem firma Pressinvest, která patří Rheinisch-Bergische

⁶ Lidové noviny: *Mimořádná příloha ke 110. výročí vzniku Lidových novin*. 13.12.2003.

Verlagsgesellschaft, jenž zároveň kontroluje MF Dnes přes MAFRA a.s. Přes původní dohady o sloučení titulů nebo zániku Lidovek, které už v době prodeje rozšířil deník Právo, fungují tituly relativně nezávisle na sobě. Od roku 2004 ovšem sídlí ve stejné budově.

Vývoj prodaného nákladu i čtenosti Lidových novin je v souladu s tvrzením, že náklady seriózních deníků ve světě trvale klesají. Od prodeje přes sto tisíc výtisků na vydání v roce 2001, který byl dlouhodobě nejúspěšnější, klesly Lidové noviny na 70 tisíc v březnu 2005, což je z hlediska procentuálního vývoje jeden z nejtragičtějších pádů mezi českými deníky. Pokud jde o čtenost, Media Projekt uvádí pro rok 2002 336 tisíc, zatímco v roce 2004 už je to jen 279 tisíc. Do roku 2001 vstoupily Lidové noviny s novým šéfredaktorem, Veselinem Vačkovem, předtím vedl Lidové noviny Pavel Šafr, současný šéfredaktor MF Dnes.

10. května 2001 vyšly Lidové noviny poprvé barevně, v sešitovém vydání.

Poslední významný mezník, kterého se Lidové noviny do doby dokončení této práce dočkaly, je soubor obsahových a vizuálních změn. „*Jejich cílem je zvýraznit profil LN jako kvalitního titulu, zdůraznit jejich přednosti ve srovnání s ostatními deníky a zároveň zlepšit čtenářský komfort. „Lidové noviny přijaly výzvu měnící se společnosti. Nepodléhají přitom žádnému módnímu trendu, ale chtějí svými inovacemi udávat trend na novinovém trhu. Naším cílem je splnit vysoká očekávání čtenářů. Dlouhá, více než stoletá historie Lidových novin nás k tomu zavazuje,*“ říká dr. Karl-Hans Arnold, předseda představenstva mediální skupiny MAFRA, jejíž součástí jsou LN.“⁷ Šéfredaktor deníku nové směřování označil ještě výstižněji: „*Je stále více čtenářů, kteří chtějí noviny s výrazným charakterem. Změny, které jsme připravili, mají za cíl Lidovky odlišit, zdůraznit jejich vlastní rukopis a jasněji než dosud je profilovat jako seriózní deník, který je přitom velmi živý a dynamický.*“⁸ Termíny „kvalitní“ nebo „seriózní“ zůstávají stěžejní charakteristikou listu, jejíž nedílnou součástí je však i „živost“ a „dynamičnost“. Nejedná se o změnu vydavatelského formátu listu, ale o posun jeho obsahu tak, aby vyhověl „*stále více čtenářům*“. Lidové noviny zavádí v dubnu 2005 každodenní stránku *Věda*, nabízejí nejvíce kultury ze všech českých deníků, pohled na ekonomiku v nové rubrice *Byznys* a jejich hlavním marketingovým sloganem je „*Lidové noviny. Jasný názor.*“⁹ Formální znaky seriózního listu zůstávají zachovány.

^{7, 8, 9}IDnes: *Lidové noviny celé v novém*. Autor: neznámý. 15. 4. 2005.

Historie Lidových novin kromě významných jmen, stěžejního postavení, prorežimního pochlebování či samizdatového rozšiřování obsahuje i předznamenání jejich současného vývoje: „*Slyšíme-li dnes občas stesky, že někdo přestal číst Lidovky pro jejich příklon k bulvarismu, je na místě připomenout, že jak píše historik Martin Sekera, ani předválečné Lidovky se podobných hříchů zcela nevyvarovaly, aniž přestaly být považovány za seriózní deník.*“¹⁰

III.

Stanovení výchozích indikátorů bulvárnosti a serióznosti

Kořeny bulvárního tisku pocházejí z masových médií, která začala vznikat ve třicátých letech devatenáctého století. Zatímco Postman tuto periodizaci přičítá výhradně rozšíření nových komunikačních způsobů o telegraf a fotografii, Jiráček a Köpplová v knize *Média a společnost* zmiňují řadu dalších společenských a technologických příčin, od samotného vynálezu rotačky a rozvoje železniční sítě přes rozšíření skupiny příjemců: prudký nárůst gramotnosti rozšířil čtenářskou obec, které ale nadále chyběla úroveň vzdělání, aby se spokojila s seriózním tiskem. Komunikační diskurs zde nevystupuje jako samostatná entita, ale vychází z masy atomizovaných jedinců. Cituji jejich charakteristiku masového tisku, pod kterou dnes rozumíme tisk bulvární. „*Zatímco seriózní tisk se obracel na vzdělané čtenáře z vyšších společenských tříd, masový tisk byl určen čtenářům z nižších středních a nižších vrstev, více se věnoval populárním tématům a přizpůsobil jim i politické zpravodajství a analýzu politického dění. Masový tisk využíval výraznější grafickou podobu (nápadnější a graficky výraznější titulky, nové zalomení na stránkách, kratší texty), rozvíjel využití ilustrací (později i fotografií) a zaváděl některé novinky ve způsobu zpracování a prezentace zpráv.*“¹¹ Výše uvedená formulace naznačuje, že užití fotografie nemohlo být při vzniku bulvárních médií primárním impulsem pro formu bulvárního tisku, protože jeho hlavním iniciačním faktorem byl vývoj společnosti. Zatímco Jiráček s Köpplovou vykládají vznik bulvárních médií a jejich podobu podle teorie masové komunikace s důrazem na sociologické a historické reálie, Postman se více blíží k McLuhanově deskripci komunikace a potažmo celospolečenského vývoje na základě převládajících médií. Na rozdíl od Torontské školy, jejímž představitelem McLuhan je, však Postman nachází vlivy médií na samotná média a nečiní mediocentrické

¹⁰ Český rozhlas: *Trochu kritická gratulace ke 110 výročí Lidových novin*. Autor: JEŠ, Jiří. 15. 12. 2003.

¹¹ JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara: *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. s. 29.

¹² JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara: *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. s. 40.

závěry o změně společnosti, která je ve své touze po zábavě prakticky neměnná od samotného prvopočátku. Jedná se tedy spíše o metodologický individualismus než kolektivismus jako v případě výkladu médií podle strukturálních změn ve společnosti.

Další charakteristiky masového tisku uvádějí Jiráček s Köpplovou jako „*vysoký náklad, specifický obsah (kriminální příběhy, sex, politická témata podávaná jako zábava) a specifickou stylizaci (krátké texty, jednoduchá větná skladba, často vulgární slovník) spolu s nižší prodejní cenou.*“¹³ Dále citují Koudelku¹⁴, podle kterého prvorepublikový masový tisk, též zvaný skandální, věnoval pozornost „*vyhledávání a zpracovávání **senzací**, tedy událostí působících rozruch, překvapení, silný podiv veřejnosti.*“ Kromě senzací vyhledávají masové noviny **skandály**, tedy „*jednání, událost či okolnosti spjaté s vážným porušením, přehlížením či znevažováním hodnot, norem či mravních principů převažujících v dané době v dané společnosti.*“¹⁵ Citují též Thompsona, podle kterého takové jednání musí vedle stanovených znaků budit pohoršení a diskusi u lidí, kterých se bezprostředně nedotýká. Přesahem této problematiky je tzv. **skandalizace**, tj. zveličení běžného jednání.

Ignacio Ramonet, profesor teorie audiovizuální komunikace, ve svém díle *Tyranie médií* popisuje znaky bulvárního média takto: „*Bulvární televize, která se zajímá spíše o lokální než o mezinárodní témata, spíše o jednotlivce než o skupiny, více o osobní osud než o kolektivní úděl a snaží se o tom, aby se s ní televizní divák identifikoval a vytváří efekt zrcadla, má velký vliv na obsah televizních novin... klesá počet politických novinářů a roste počet těch, kteří se specializují na konzumní aféry.*“ Média se dále snaží vyhovět společenskému vox populi a zprávy se tak zaměřují na stále stejné schéma: „*malí jsou vždy oběťmi, systém nás drtí, jsme okrádáni, daně jsou příliš vysoké.*“¹⁷ Jinými slovy stanovuje premisu, že bulvární média jsou ryze **provinční** a silně **populistická**. „*Publiku se říká to, co si už myslí, co už ví. Nejedná se o informaci, ale o konfirmaci.*“¹⁸ Důležitou roli v nových, bulvárních médiích, hraje podle Ramoneta i **personalizace**. „*Zaměřit politiku na konkrétní osoby a události, uměle zkonstruované maximální personalizaci politiky: strana, země, to je nějaký člověk – nejčastěji jeho hlava – nějaká tvář.*“¹⁹

¹³JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara: *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. s. 30.

¹⁴KOUDELKA, J.: *Noviny, co jsou a jak se dělají*. Praha: Státní nakladatelství, 1932.

¹⁵JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara: *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. s. 31.

^{17, 18}RAMONET, Ignacio: *Tyranie médií*. Praha: Mladá fronta, 2003. s. 123.

¹⁹RAMONET, Ignacio: *Tyranie médií*. Praha: Mladá fronta, 2003. s. 136.

Dopady na tisk ovšem vidí Ramonet v podobném kontextu jako Postman. Díky televizi je událost otázkou přítomnosti, bezprostředního a obrazového vidění, které se samo o sobě rovná pochopení. Důsledkem je potom prezentace **násilných scén** a **krvavých zpráv**. Proces bulvarizace vidí i v tom, jak televize určuje, co bude zprávou, a je to jediné událost, kterou lze doprovodit obrazovým materiálem. Televizní zpráva je pak závazná pro tisk. A konečně pravdivost vzniká opakováním, což tvoří spolu s populismem uzavřený kruh. Jako další znaky nových tištěných médií uvádí „*systematickou praxi zapomínání, anamnézii informací, které přestanou být aktuální, neexistence analýzy, která by byla jiná, propracovanější, než ta, kterou přináší televize, což je v paradoxu se zvyšující se vzdělaností ve společnosti.*“²⁰

Při analýze bulvárních médií nacházíme další důležité prvky, které je od původně seriózního tisku odlišují. Pro česká média obecně, ale pro bulvární zejména, je typická **provinčnost**, která zužuje agenda setting listu na domácí témata a podává tak neúplný obraz světa. Bulvární list dále ve svém obsahu a řazení zpráv cíleně vyvolává **paniku**. Probouzí ve svých čtenářích obavu z budoucnosti, pocit strachu a nebezpečí a zdání náhlého negativního zvratu. Většina společenských jevů se v bulvárních médiích váže k určité **osobnosti**, ať už proto, aby mohly být znázorněny fotografií hlavního aktéra, nebo proto, aby vzbudily emoce prostřednictvím vcítění se do třetí osoby. Osobnost však bývá často i představitelem příběhů se šťastným koncem, které vystupují v protikladu se strašidelným vnějším světem jako nositelé pozitivních emocí. Samozřejmostí je v bulvárním tisku apel na **první signální soustavu**, tedy násilí a kriminalitu. V neposlední řadě poskytují velmi **povrchní** analýzu, která vynechává souvislosti, jež nelze srozumitelně vysvětlit prostřednictvím černobílého střetu. V neposlední řadě sklouzává bulvární tisk k **populismu**, tedy vychází vstříc obecně známým hodnotám a publikum v nich ujišťuje. Od populismu je pak blízko ke **skandalizaci**, která s sebou nese konsensus nad porušením sdílených hodnot, přičemž jak sdílené hodnoty, tak jejich porušení, jsou výsledkem hodnotového procesu, který média vytvářejí nebo v souladu se společností kopírují.

²⁰ RAMONET, Ignacio: *Tyranie médií*. Praha: Mladá fronta, 2003. s. 220.

IV.

Seznámení s drogovou problematikou

Specifikem drogové problematiky je skutečnost, že přes její povahu odborného problému, ke kterému se mají vyjadřovat lékaři, psychologové, ekonomové, právníci nebo adiktologové, nároky na to ji rozumět a vykládat ji si ovšem činí neodborná veřejnost, média a politické kruhy.²¹

Podle premisy, že neexistuje bulvární zpráva, ale jen její bulvární zpracování, nepovažujeme drogovou problematiku v médiích za bulvární samu o sobě. Když opustíme tuto mediální definici, stačí vrátit se v duchu zpět ke skutečnosti, že adiktologie je vědecký obor na pomezí kriminologie, psychiatrie a lékařství. Půjdeme-li hluboko do minulosti, mělo užívání omamných látek paralely se šamanismem nebo náboženskými rituály nebo hrálo roli v těžkých časech hladomoru, kdy drogy fungovaly jako náhražka stravy ale i jako psychický útek od tíživé situace. Zhruba do šedesátých let dvacátého století byla drogová problematika všeobecně považována za odborný problém. Až v následujících třiceti letech přerostla ve společenský jev, který se dotknul všech vrstev a řady oborů. Drogová epidemie komplementárně doplnila v západním světě úbytek spirituality, neutěšenost urbanizace a rozpad tradiční rodiny stejně jako kult snadné dosažitelnosti štěstí, který mezi řádky vystupuje z materiálního pojetí světa. Náhlý vznik nového společenského problému, který OSN klasifikuje od roku 1991 jako globální, inspiroval média k jeho výkladu. Pojem globální symbolizuje, že se jedná o záležitost, ve které je aktivně či pasivně zapojena většina států světa a nelze ho vyřešit bez zapojení každého jednoho z nich. Odvozený pojem globalizace zde hraje také svoji roli: podařilo se jí seznámit různé kultury s drogami, které na jejich původních územích nebyly tradiční.²²

Skutečnost, že problematice veřejnost nerozuměla, ji učinila otevřenou všem rovinám výkladu. Současně s tím se drogy zařadily do spektra politických témat. Laický výklad, který nabízejí média, prostoupil i politickou scénu. Politické body lze sbírat za boj proti neznámému zlu. V českém kontextu uvádí bývalý šéf Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky: „*Drogy jsou mediálně atraktivní téma a lidovci si na něm podle mě dělají kampaň.*

²¹ Hospodářské noviny: *Fotbalu a drogám rozumí každý*. Rozhovor s Tomášem Zábranským, drogovým epidemiologem. Autor: BĚLÁČKOVÁ, Vendula. 19.6.2003.

²² KALINA, Kamil a kolektiv: *Drogy a drogové závislosti. Mezioborový přístup*. Úřad vlády, Praha 2003

Vždycky je snazší najít si nepřítele, který by měl zmizet.“²³ Kriminalizace návykových látek s výjimkou tabáku a alkoholu, která drogovou politiku charakterizuje, navíc činí téma atraktivní z hlediska přímého vztahu k první signální soustavě. V příjemci mediálního sdělení vyvolává pocit strachu, ať už z osobního kontaktu, přítomnosti v rodině nebo z celosvětového ohrožení.

Tím, že si na ni „odborný“ názor vytváří prakticky každý, stává se z ní téma, které je ideální právě pro populistické zpracování. Společně s preventivní osvětou, která je součástí protidrogové politiky, je mediální obraz drog jediným zdrojem informací, které o nich široká veřejnost má. Vysoké prevalence užití konopné drogy v průběhu celého života (číslo vyjadřuje pravděpodobnost, s jakou každý člověk v populaci drogu byť jednou užije), které dosahuje pro Českou republiku až třicet procent, je vzhledem k ostatním drogám extrémně vysoké. Celoživotní prevalence tvrdých drog, které jsou pod půl procentem celé populace však napovídají, že do přímého styku s drogou se dostane jen málo příjemců mediálních obsahů a ještě méně jejich tvůrců.

Výroční zpráva o stavu drog v České republice pro rok 2002 shrnuje informování o drogách jako „*podávání spíše jednoduchých zpravodajských informací jak co do námětu, tak co do zpracování*“.²⁴ Všimá si, že není věnován dostatek prostoru pro analýzu, pro popis účinků jednotlivých drog a pro investigativní žurnalistickou práci. Výzkum mediálních sdělení o drogách zpracovává dlouhodobě Katedra psychologie na univerzitě Palackého v Olomouci. Pod vedením Michala Miovského zde vznikají diplomové práce, které přinášejí kvalitativní a kvantitativní analýzy mediálního obrazu jednotlivých typů návykových látek. Pro obraz o výsledcích, které jejich práce přináší, uvádím výsledky studie, která se zabývá obrazem uživatelů konopných drog²⁵. Vyplývá z ní, že devadesát procent článků publikovaných na uvedené téma se zabývá trestnou činností, ohrožením společnosti a závislostí. Přes šedesát procent článků se věnuje represivním opatřením, zatímco otázka prevence vystupuje jen v 16 % případů. Hlavním zdrojem informací jsou policisté a soudci, ve třetině případů jsou to sami novináři a jen 15 % zdrojů informací je z odborné a preventivní oblasti.

²³ Lidové noviny: *Kalousek tlačil na mé odvolání*. Rozhovor s Josefem Radimeckým. Autor: MACHALICKÁ, Jana. 9.12.2004, viz. Příloha č.4.

²⁴ Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti: *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2002*. Úřad vlády ČR, Praha 2003

V.

Stanovení indikátorů serióznosti a bulvárnosti z hlediska drogové problematiky, analýza zpravodajského vzorku Lidových novin podle stanovených indikátorů

Za indikátory tzv. bulvarizace považuji následující způsoby zpracování, které při referování o drogové problematice Lidové noviny uplatňují. Text je strukturován do kapitol podle jednotlivých indikátorů. Analýza prokáže, jestli došlo mezi lety 1997 a 2004 k signifikantnímu posunu, tedy jestli lze považovat způsob zpracování drogové problematiky Lidovými novinami na daném časovém úseku za bulvarizovaný.

Prokazují, že je drogová problematika bulvarizována podle stejných indikátorů jako jiné oblasti a zároveň chci nalézt specifika, která ji od všeobecných bulvarizovaných témat odlišují a které ji charakterizují.

V. I. Provinčnost

Prvním významným prvkem je **provinčnost**. Důraz na domácí problémy v kontrastu k zahraničním se v případě drogové problematiky promítá do celkového obrazu, který o ní média podávají. Z hlediska České republiky je zpravodajská část nejlépe saturovaná domácí kriminalitou, o které podávají policejní statistiky pravidelný a srozumitelný obraz. Stěží se dočteme, a stěží by čtenáře zajímalo, že celní policie na druhém konci světa zabavila půl kilogramu hašiše, zatímco z hlediska referování o drogách jsou domácí zprávy tohoto typu stěžejním zpravodajským materiálem. Odborné hledisko zase trpí skutečností, že zásadní výzkumy z drogové oblasti jsou sice vesměs všeobecně platné, ale zemí jejich původu jsou zpravidla Spojené státy americké nebo země západní Evropy, což u novinářů může kromě jazykových bariér vyvolávat i dojem, že průzkum provedený zahraničním vědcem na zahraniční populaci není relevantní pro českého čtenáře. Geografická omezenost bulvarizovaného zpravodajství pak může být jednou z příčin disproporce mezi odborným a kriminálním záběrem zpráv o drogách.

²⁵ MIOVSKÁ, L., MIOVSKÝ, M., SIVEK, V.: *Obraz uživatelů a užívání konopných drog v českých médiích v roce 2003*. Adiktologie, 12/2004

V. I. I. O zprávách OSN o světové drogové situaci

Jako zdroj nejkomplexnějších zpráv o vývoji drogové scény ve světě jsem vybrala Organizaci spojených národů. Její úřad United Nations Office on Drugs and Crime (Úřad pro drogy a organizovaný zločin při OSN, dále jen UNODC) vydává jednou za čtyři roky World Drug Report, významnou zprávu o stavu ve věcech drog. V roce 1996, 2000 ani 2004 o ní Lidové noviny nepsaly. Na stránkách Lidových novin se však objevily zmínky o odborných zprávách organizace, jejíž vedení je voleno zástupci OSN. International Narcotics Control Board (Výbor pro mezinárodní kontrolu narkotik, dál jen INCB), si klade za základní cíl omezit užívání drog výhradně k vědeckým a medicínským účelům, což je přesvědčení ekvivalentní k utopické představě o společnosti bez drog.

V roce 1999 Lidové noviny poprvé psaly o zprávě OSN, kterou připravil INCB.²⁶ V této souvislosti ponechaly stranou veškeré informace o stavu drogového problému ve světě a zaměřily se na skutečnost, jak Českou republiku negativně stigmatizuje volný obchod s rohypnolem a dostupnost efedrinu. Skutečnost, že Lidové noviny, a jako zdroj už ČTK, zcela vynechaly libovolné informace o světovém drogovém trhu, je typickým projevem **provinčnosti**. Zpráva OSN se ve skutečnosti o České republice zmiňuje stejně jako o všech zemích světa. Vyzdvižení českého problému bez libovolného odkazu na světovou situaci zkresluje i vyznění odborné zprávy. Čtenář může totiž snadno nabýt dojmu, že když není zmiňován jiný obsah, je problém rohypnolu natolik jedinečný, že je východiskem celé zprávy. Potažmo může vyvolávat paniku, že Česká republika vede žebříček negativních jevů světové drogové scény a celosvětová zpráva OSN je o rohypnolu v České republice. Příjemce sdělení samozřejmě s určitým agenda setting počítá, takže uvedený efekt nemůže být doslovný, způsob zpracování je však nepopíratelně příznakový. Pro uvedení na pravou míru by přitom stačilo naznačit celosvětový kontext.

Další zmínka o zprávě OSN pochází z roku 2000, kdy daly Lidové noviny prostor pro komentář Jiřímu Komorousovi, šéfovi Národní protidrogové centrály, která je v České republice reprezentantem represivního směru protidrogové politiky. Lidové noviny upřednostnily kriminální prvek z domácího prostředí před rozsáhlou analýzou celosvětového drogového problému. Komorous používá zprávu OSN jako záminku ke kritice preventivních

²⁶ Lidové noviny: *Česká republika má problémy s rohypnolem*. Autor: ČTK. 2.3.1999. Viz. Příloha č.1.

opatření, zejména pak podpory zřizování míst pro hygienickou aplikaci drogy. Tvrdí, že jediný způsob, jak řešit drogový problém, je orientace na úplnou abstinenci. Z výroční zprávy cituje pouze: „Úřad pro mezinárodní kontrolu narkotik (INCB) v letošní výroční zprávě uvádí, že výslovný nebo tichý souhlas se zřizováním a fungováním tzv. místností pro injekční aplikaci drog neboli "šleháren" je považován za krok směrem k legalizaci drog a zdůrazňuje, že každý národní, státní nebo místní orgán, který provoz takových místností umožní, napomáhá i ilegálnímu obchodování s drogami.“²⁷ **Původní předpoklad, že zprávy o stavu drog ve světě budou postupně upozadovány ve prospěch domácí kriminality zde našel zajímavý kompromis. K celosvětovému kontextu výroční zprávy OSN se vyjadřuje jeden z hlavních představitelů kriminalizace drog v České republice.** Stejný prostor dostal Jiří Komorous i v roce 2003 s komentářem *Neustupujme drogám*²⁸, kde opět cituje zprávu INCB.

V. II. Panika

Vyvolání **paniky** se v případě drogové problematiky může projevovat v mnoha oblastech, ze kterých opět volím referování o odborných zprávách. Za její příznak považujeme anticipování negativního jevu, který postihne velkou část populace. V tomto ohledu se můžeme zaměřit na interpretaci odborných zpráv, které shrnují dosavadní vývoj drogové problematiky na území České republiky. Tištěná média, jejichž nová role v porovnání v elektronickými médii a internetem může být jedinečnou v informování o budoucím, narozdíl od současného a minulého, mají ospravedlnitelný sklon k predikcím. Je však zajímavé sledovat, jestli při předpovídání budoucího stavu na základě neutrálního materiálu zvolí optimistickou nebo pesimistickou variantu.

V. II. I. O Výročních zprávách o stavu drog v České republice

Mezirezortní protidrogová komise oznámila přípravu historicky první výroční zprávy na 31. prosinec 1996. Pro kontext protidrogové politiky je důležité, že roky 1996 a 1997 znamenaly v České republice největší nápor drogové epidemie, protože se projevil efekt otevření hranic spolu s nulovou informovaností o prevenci z polistopadového období. Účelem zprávy²⁹ je

²⁷ Lidové noviny: *Problémům s drogami nesmíme ustupovat*. Autor: KOMOROUS, Jiří. 25. 9. 2000. Příloha č. 1.

²⁸ Lidové noviny: *Neustupujme drogám*. Autor: KOMOROUS, Jiří. 5. 6. 2003. Viz. Příloha č. 1.

²⁹ Týden: *Poslušný odešel, krize trvá*. Autro: PLESL, Jaroslav. 1.12.1996.

zhodnotit především efektivitu na drogovou politiku vynakládaných financí. Příslušná data měla vzniknout kooperací ministerstev. Druhou částí měla být doporučení protidrogové politice. Přestože se jednalo o historicky první dokument tohoto druhu na území České republiky, Lidové noviny o jeho vzniku s předstihem neinformovaly. Nepsaly o ní ani v roce 1997, kdy ji v dubnu schválil vláda spolu s pokyny jednotlivým ministerstvům, přestože informaci uveřejnila ČTI. Ani jiné celostátní deníky se jí nevěnovaly. Samostatné zprávy byly v tomto ohledu stručné a převážně v regionálním tisku, výběrově se o výroční zprávě objevily zmínky v jiném kontextu. Lidové noviny informovaly³⁰ až o výroční zprávě za rok 1999. Článek si poprvé všimnul zajímavých statistických informací, které se ale rozhodl neinterpretovat. K textu zprávy, jehož jádrem je, že podnikatelské prostředí u nás je natolik benevolentní, aby umožňovalo praní špinavých peněz z drogového obchodu, připojuje informace o tom, jaká je v Česku průměrná cena jednotlivých typů drog, policejní statistiku drogových deliktů a kolik je u nás drogově závislých uživatelů. Zpráva neposkytuje čtenáři kontext, aby mohl zvážit, jaká je situace v porovnání se světem. Samotný titulek zprávy: *Každý den se z ČR vyveze 2 až 30 kilogramů drog* je šokující. Editor se nebál dát do titulku nejistotu, kterou symbolizuje velké rozpětí zmíněného množství. Na druhou stranu není obtížné si představit, že by zprávu nazval: *Každý den se z ČR vyveze až 30 kilogramů drog*. Míra desinterpretace je tedy nízká, snad proto, že interpretace zcela chybí. Například informace, „že v ČR je celkem evidovaných narkomanů 3981“ působí bez informace, že v procentuálním srovnání se západním světem se jedná o příznivý stav, jako vysoké číslo.

Další článek o výroční zprávě pochází z roku 2002 – krátce zmiňuje výroční zprávu Národní protidrogové centrály, která vychází od roku 2000 a *prezentuje se v ní vyhraněně represivní pohled na tuzemskou drogovou problematiku*³¹. Na této zprávě lze demonstrovat několik jevů typických pro vývoj zpracování drogové problematiky. Její titulek *Spotřeba anabolik mezi sportovci stoupla*³² je předznamenáním ke kapitole o vztahu drog a sportovců v mediálním obraze, která je součástí oddílu o skandalizaci. Dále se jedná o typický odliv zájmu od preventivní oblasti k represivní, protože zdrojem zprávy je výše charakterizovaná Národní protidrogová centrála, která vzhledem ke své náplni činnosti přináší informace kriminální a potažmo skandální povahy. Zpráva Národní protidrogové centrály je zde upřednostněna před zprávou Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

³⁰ Lidové noviny: *Každý den se z Česka vyveze 2 až 3 kilogramy drog*. 31.3.2000. Viz. Příloha č.2.

³¹ Anotace Výroční zprávy Národní protidrogové centrály na Drogovém informačním serveru rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky Drogy-info (<http://www.drogy-info.cz/link/category/1/parent/360>)

³² Lidové noviny: *Spotřeba anabolik mezi sportovci stoupla*. Autor: ČTK. 2.3.2002 Viz. Příloha č. 2.

Vyvolání paniky, které na referování o výročních zprávách, jež shrnují dění v protidrogové problematice, hledáme, se plně objevuje teprve v roce 2003. Vydání *Výroční zprávy o stavu ve věcech drog* a skutečnosti v ní uveřejněné opatřily Lidové noviny dvěma titulky: *Milion Čechů si loni vzalo drogu* a *Drogy v číslech* (komentář Martina Zvěřiny). Už začátek zprávy ukazuje, že zpracování tématu nebylo podmíněno dramatickou změnou v míře užívání drog: „*Téměř milion Čechů užilo loni některou ilegální drogu. Je to o tři procenta víc než v minulém roce.*“³³ Tříprocentní nárůst je z hlediska jednoho milionu lidí marginální číslo. **Volba tématu tedy nebyla způsobena dramatickým nárůstem v užívání drog, ale změnou zpravodajských hodnot.** Zatímco v předcházející roce počet lidí, kteří zkusili nelegální drogu, nebyl v řádech statisíců pro Lidové noviny podstatný (o výroční), už o rok později touto zprávou otevíraly rubriku Domov. Zpráva zmiňuje nárůst počtu drogových deliktů a zvýšení objemu zabavených drog, což autor hodnotí jako negativní jev, protože si výsledky spojuje s růstem objemu drogové kriminality a přepravování drog. Realitou je spíš zvýšená práce represivních složek. **Panika je zde obsažena v negativním hodnocení narůstající zločinnosti, ačkoli interpretovaná data o kriminalitě nic nevyovídají.** Vedle kriminality podle něj „*další nepříliš povzbudivé zprávy přicházejí s čísly o množství zadržených drog*“.³⁴ V dalších ohledech je článek objektivní a říká, že trend v poklesu uživatelů tvrdých drog je pozitivní. „*Zpráva pak konstatuje, že situace v ČR se v posledních letech v základních ukazatelích neliší od stavu v zemích EU. Marihuanu užívá v Česku až pětina dospělých, v zemích unie je to pětina až čtvrtina populace. Vrásky však dělá odborníkům trend, podle nějž roste počet lidí, kteří užívají rekreačně marihuanu a extázi. "Nárůst rekreačního užívání je jeden z hlavních problémů. Souvisí to hlavně s tolerancí legálních drog. Jsme kritizováni i ze strany EU za absenci regulace reklamy na alkohol a cigarety,"* poznamenal Mravčík z Národního monitorovacího centra pro drogy a drogové závislosti.“³⁵ Všimněme si, že autor v jedné větě říká, že situace v České republice odpovídá stavu v Evropské unii, do rozporu však staví negativní vývoj v nárůstu rekreačních uživatelů – který je součástí první věty, tedy v souladu s ní. Berme to jako předznamenání článku o výroční zprávě EMCDA, který v následujícím roce vyvolání paniky v souvislosti s drogovou problematikou prozatím završil.

Česká média zcela propadla panice ohledně drogového vývoje v roce 2004. Žádný deník si neodpustil okomentovat zprávu Evropského monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti. Z hlediska jejího dopadu a skutečnosti, že Česká republika je členem Evropské

unie, řadím tuto zprávu mezi domácí témata. *Česko v EU na špici v kouření marihuany* (Právo), *Problém je marihuana, pervitin, Česko je rájem marihuany a extáze* (MF Dnes) a konečně *Zpráva EU: Češi patří k největším uživatelům marihuany a extáze*³⁶ (Lidové noviny). Žádný z deníků se nedokázal svědomitě postavit ke skutečnosti, že zájem o měkké drogy namísto drog se silnou závislostí je výsledkem účinné prevence.³⁷ V referování nejenže převážilo zvýrazňování negativního jevu oproti výborným výsledkům v počtu nakažených žloutenkou typu C a virem HIV nebo snižujícimu se počtu závislých na tvrdých drogách, ale jako negativní jev bylo prezentováno něco ze své podstaty neutrálního, některými odborníky dokonce hodnoceného jako pozitivní. „*Zatímco v EU bere drogy injekčně průměrně 60 procent uživatelů, v ČR je jich 90 procent. Přesto se mezi závislými méně vyskytuje virus HIV a infekční choroby.*“³⁸ V oblasti potlačení infekčních chorob, které jsou pro většinovou populaci z hlediska rozšíření hlavním rizikem ze strany narkomanů, dosahuje Česká republika hlavního primátu, a přesto jej zprávy zmiňují jen okrajově. Opravdové nebezpečí spjaté s rozšířením prakticky neléčitelných chorob do společnosti se České republice daří dlouhodobě zažehnat, a tak v souvislosti s ním nemůže novinová zpráva vyvolávat paniku. Žádné noviny se nerozhodly tuto kladnou a pro Českou republiku významnou skutečnost vyzdvihnout jako hlavní zprávu. Drogová problematika z odborného hlediska, respektive pokud jde o výroční zprávu odpovědné instituce, se historicky poprvé dostala na titulní stránky českých novin. Může za to panika, se kterou se neinformovaní novináři chytili zmínky o čelném postavení České republiky v jedné ze statistik, přičemž zvolili taková data, která jsou bez dalšího vysvětlení bezpříznaková. Lidové noviny stejně jako ostatní deníky vytvořili šokující zprávu, která měla čtenáře vyděsit, přitom ze své podstaty alarmující nebyla. **Zároveň upozadily souběžně uveřejněnou pozitivní informaci.**

V. III. Skandalizace

Zajímavý rozměr ve zpracování drogové problematiky představuje senzacechtivost a skandalizace. Definice, podle které bulvární média vyhledávají události, které jsou v rozporu s etickými normami společnosti, navádí k zamyšlení, že média skandalizací příslušné normy samy vytvářejí. Tzv. skandální odhalení má jednoznačný kód, podle kterého čtenář už

^{33, 34, 35} Lidové noviny: *Milion Čechů si loni vzalo drogu*. Autor: sib, ČTK. 19.11.2003 Viz. Příloha č. 2.

^{36, 38} Lidové noviny: *Češi patří k největším uživatelům marihuany a extáze*. Autor: pat,čtk. 26.11.2004. Viz. Příloha č. 2.

³⁷ Reflex: *Interpretace, misinterpretace, desinterpretace*. Autor: DOLEŽAL, Jiří, X. 9.12.2004

z umístění, vizualizace a jazykového vyjádření poznává, že se jedná o šokující informaci a že popisované jednání vybočuje ze společenského standardu. A do třetice: tvůrce mediálního sdělení nemusí etickou normu nastolovat z hlediska svého vlastního přesvědčení, ale v rozporu s ním, protože považuje většinový a nepodložený názor za společenskou normu. Z tohoto pohledu můžeme **skandalizaci** označit za formu **populismu**. Skandalizace jednání v souvislosti s drogami je poměrně častá. Zajímavá jsou četná lživá obvinění, která se v této souvislosti objevují. Popularizující médium zde klade důraz na to, že užití drogy je natolik signifikantní přečin proti společenské normě, aby bylo zveřejněno, i když se může jednat o omyl.

Vnímání drogové problematiky se v čase příliš nemění, a jestli ano, tak směrem k toleranci. Pokud tedy analýza prokáže, že ji Lidové noviny skandalizovaly i přes nepodložené informace v čase víc, jedná se o indikátor bulvarizace, protože společenská norma se v tom ohledu neposunula k větší míře odsudku.

Skandalizace drogové problematiky se v letech 2003 a 2004 projevila na kauzách nepotvrzené drogové závislosti nebo jednorázového užití. Lidové noviny věnovaly ohromný prostor kauze fotbalového trenéra Františka Straky a zabývaly se přítomností drogy v autě herečky Chantal Poullain. Při pohledu do minulosti takové zaujetí nepotvrzenou fámou nenajdeme. V roce 1996 kupříkladu Blesk uveřejnil informace o tom, že Daniel Nekonečný se potýká s drogami, že Vilému Čokovi někdo nalil do rumu drogu nebo že zpěvák Michal Penk patrně způsobil dopravní nehodu pod vlivem drog. Lidové noviny v té době zprávy tohoto typu vůbec nerefletovaly. V případě kauzy Straka nebo Poullain však Lidové noviny neprojevily dobrou rozpoznávací schopnost na kvality a serióznosti zprávy. Jediné, v čem se podstatně liší kauza Straka nebo Poullain od starších bulvárních skandálů, je zdroj: Lidové noviny převzaly zprávu serveru IDnes, internetové odnože deníku MF Dnes, tedy ze zdánlivě seriózního zdroje, aniž by se pozastavily nad relevancí jejího obsahu.

Jak uvádí Kateřina Zachovalová v článku *Sex, lži a bulvár. Po česku*³⁹, samotný český bulvár nejlépe ze všech možných titulních stran a skandálů prodává šokující informace o českých celebritách. Specifikem této tematiky je skutečnost, že zprávy tohoto druhu jsou původní, ať už je oznámí sama celebrita, jsou výsledkem investigativní práce deníku nebo si je deník

³⁹ Lidové noviny: *Sex, lži a bulvár po česku*. Autor: ZACHOVALOVÁ, Kateřina. 23. 4. 2005.

prostě vymyslel. Příčinu jejich atraktivity můžeme najít v tom, že jsou to informace jinde neuvedené. Pro příjemce mediálního sdělení je jen málo zpráv původních: všudypřítomné rozhlasové, televizní, internetové nebo tištěné zpravodajství sdílí vždy několik základních zpráv, které pocházejí obvykle z agenda setting tiskových agentur. **Čtenář seriózního deníku v něm zřídka najde, minimálně na titulní straně, zprávu, která by pro něj byla nová. Pokud tedy jako člen masového publika nevyhledává analýzu nebo souvislosti, je pro něj jediným zaručeným zdrojem nové a překvapivé zprávy bulvár.** Ten díky příběhům českých osobností veřejné sféry a bezostyšné fabulaci dokáže jako jediný pravidelně překvapovat. Zároveň neexistuje kromě internetu jiné médium, které by skandální zprávu v časově blízkém horizontu reprodukovalo, a tak zůstává bulvár výlučným zdrojem. Ostatní formáty se jí buď nezabývají vůbec nebo se k ní dostanou se zpožděním (v případě skandálu vymyšleného bulvárním deníkem deník seriózní fyzicky nemůže publikovat stejnou informaci ve stejný den). Bulvarizovaný seriózní deník může kauzu převzít, ale nikdy s ní nepřichází jako první.

Seriózní deník si spíš než novost hlídá, aby jeho informace byly pravdivé a ověřené. Nemůže tedy pracovat stejným způsobem jako bulvár. Zároveň však nevynechává žádné podstatné události, aby jeho čtenář nemohl být ochuzen. Ve chvíli, kdy seriózní zpravodajský server vydá zprávu o skandálu české celebrity, mizí příznaková nedůvěryhodnost, kterou by zpráva měla, pokud by s ní přišel Blesk. Serióznost zdroje, který zprávu uveřejnil, vytváří bez hlubšího zamyšlení a podle výše uvedeného serióznímu deníku povinnost zprávu uveřejnit. Může přitom zapomenout na vlastní zpravodajský formát, který se přirozeně vyhýbá bulvárním zprávám. Zároveň si neuvědomuje, že i přes spojení serveru se seriózním deníkem MF Dnes, je IDnes stále internetovým médiem, které svou zodpovědnost staví velice nízko. Může operativně stáhnout zprávu z významného postu nebo ji zcela odstranit ve chvíli, kdy byla zpochybněna, což je počín vizuálně srovnatelný s tím, jako by nikdy nebyla uveřejněna. K tomu také došlo, když server IDnes citoval hudebníka Jana Vančuru s tím, že je Chantal Poullain „*divný pavouk a nikdo o ní nic neví*“⁴⁰, což dal server dále do souvislosti s drogami. Potvrzuje to skutečnost, že informace je ve virtuálním prostředí devalvována a každé médium musí velice opatrně vážit svou práci se zdroji.

⁴⁰ IDnes: *Chantal – divný pavouk*. Neznámý autor a datum uveřejnění – zpráva byla šest hodin po uveřejnění z internetu stažena.

Zachovalová ve svém článku cituje sociologa Jana Herzmana: „*Čím pasivnější život člověk žije, tím víc se nějakým způsobem chce zhlédnout v obraze někoho, kdo něco znamená a žije život netradiční, výjimečný a zajímavý.*“⁴¹ Skandální spojení celebrit s drogami posiluje ve většinové společnosti dojem, že vybočují z průměru, že jsou „*netradiční, výjimečné a zajímavé*“⁴². Média s oblibou posilují vztah showbusinessu s užíváním drog. Ve spojení s tím, že většinová společnost s drogami žádnou přímou zkušenost nemá, stává se celebrita stále mýtičtější. **Drogové skandály pomáhají bulvárním deníkům přes tento mechanismus udržet zájem o celebrity.** Lidové noviny z tohoto pravidla nevybočily.

V. III. I. Herečka Chantal Poullain

Chantal Poullain způsobila 16. června 2003 dopravní nehodu tím, že nedala přednost v jízdě. Nejmenovaný policejní zdroj serveru IDnes uvedl, že měla v holi, kterou našli policisté v autě, schovaný bílý prášek. Zpráva se dále podrobně zabývá zejména tím, jaká zranění utrpělo osazenstvo druhého vozu, jakoby autor tušil, že informace o droze není věrohodně podložená. Přiznává, že policejní mluvčí přítomnost drogy nepotvrdila. Spouštěcí mechanismus přítomnosti drogy, který činí událost a hlavně osobnost zajímavou, vyústil v uveřejnění dalších pěti článků na stejné téma, včetně rozhovoru s Chantal Poullain. V další zprávě z 18. června už Lidové noviny uvádějí, že Poullain hodlá podat žalobu na některá média, protože drogy v životě neužila a ani je ve voze neměla. Oproti předchozímu dni snižuje autor odhad trestní kvalifikace z osmi let na pět. Stejně jako v prvním článku (*Policisté čekají na výsledky testů Chantal Poullain*⁴³), i zde je asociace s drogami v titulku mnohem silnější než jejich akcentace v celém článku (*Drogy jsem nikdy neměla, brání se Chantal Poullain*⁴⁴). Problematice drog přitom oba texty nevěnují více než dvě věty. Zde můžeme vyslovit další hypotézu bulvarizace v souvislosti s drogovou problematikou: **pokud se ve zprávě vykytuje zmínka o drogách, autor či editor na drogy odkazuje v titulku článku a umísťuje je do čela zprávy, přestože drogová problematika tvoří jen okrajovou součást textu i události.** 23. června Lidové noviny uveřejňují petici⁴⁵, ve které se proti pomluvám bulvárních médií ohrazují osobnosti kulturního života. Toto gesto jasně tvrdí, že se Lidové noviny od bulvární zprávy distancují, přestože s ní za současného pečlivého

^{41, 42} Lidové noviny: *Sex, lži a bulvár po česku*. Autor: ZACHOVALOVÁ, Kateřina. 23. 4. 2005.

⁴³ Lidové noviny: *Policisté čekají na výsledky testů Chantal Poullain*. Autor: hkr, ČTK. 17.7.2003 Příloha č. 3.

⁴⁴ Lidové noviny: *Drogy jsem nikdy neměla, brání se Chantal Poullain*. Autor: ČTL. 18.7.2003. Viz. Příloha č. 3

zdrojování po dva dni pracovaly. Tento alibismus má zřejmě ospravedlnit články, které o Chantal Poullain následovaly.

Zde jsem narazila na zajímavou skutečnost: bulvarizující se zpravodajský formát si své změny zásadně nepřipouští, nebo je minimálně tají před veřejností, ačkoli o změnách nezpochybnitelně vypovídá vizuální stránka i obsahová skladba zpravodajství. Seriózní deníky si však od bulvárních uchovávají stále stejnou distanci, přestože ten se vyvíjí už jen zvolna. Gestem MF Dnes je sveřepé tvrzení, že zůstává dlouhodobě nejčtenějším seriózním deníkem v zemi (zde zabíjí dvě mouchy jednou ranou, protože taktně zastírá skutečnost, že ji Blesk v prodeji překonává – umožňuje jí to distinkce mezi pojmy prodejnost a čtenost, a hlavně vlastnoruční zařazení do zcela jiné kategorie, než je bulvární Blesk). Citovaný článek Kateřiny Zachovalové zase popisuje problematiku českého bulváru jako zcela odtrženou od reality Lidových novin. Tvrzení: „*Mladá fronta Dnes, stejně jako ostatní české seriózní listy, zareagovala tolik kritizovaným příklonem k zábavným tématům. Mezi články o politice a hospodářství míchá témata ze světa showbusinessu. Ten, kdo se nedokázal změně poptávky přizpůsobit a trval na tom, že čtenáře musí kultivovat, skončil či se potácí na hraně existence*“⁴⁶ je protimluvem. Jestliže se totiž „*ostatní české seriózní listy přizpůsobily*“, není jasné, kdo je ten, co se „*nedokázal změně poptávky přizpůsobit*“. Sebekritika nebo popis reálného posunu se v tzv. seriózních listech neobjevují, nebo se alespoň nepojmenovávají. Hanlivý výraz bulvarizace totiž na první pohled rozlišení mezi dvěma vydavatelskými formáty stírá, což není dle definice v úvodu práce jeho podstatou. **Samotná bulvarizace je tedy seriózními formáty pokud možno zamlčována, minimálně ve vztahu k vlastnímu listu.**

29. června vychází v odlehčeném nedělním vydání sumarizace událostí okolo Poullain a její nehody. Zdánlivě jednoduchý scénář: nedání přednosti, zraněné oběti, podezření na drogy a mediální válka dostal prostor na titulní straně přílohy, s pokračováním uvnitř listu. V textu se dovídáme, že policisté ohlásí výsledky expertízy v pondělí po uveřejnění tohoto článku. Načasování textu je tedy opět spjato s možným figurováním drogy v celé kauze, přestože titulek zní *Chantal v zajetí médií*.⁴⁷ Autor tvrdí, že mediální pozornost by se snesla na každou veřejně činnou osobnost, respektive „*herce, zpěváky, politiky*“⁴⁸. I tento článek odlišuje bulvár

⁴⁵ Lidové noviny: *Bulvár snižuje důstojnost Chantal Poullain*. 23.7.2003. Viz. Příloha č. 3.

⁴⁶ Lidové noviny: *Sex, lži a bulvár po česku*. Autor: ZACHOVALOVÁ, Kateřina. 23. 4. 2005.

^{47, 48} Lidové noviny: *Chantal v zajetí médií*. Autor: GARKISH, David. 26.7.2003. Viz. Příloha č. 3.

od seriózního tisku, přestože největší nápor zažívala Chantal Poullain ze strany IDnes a MF Dnes, zatímco Blesk se spokojil s jednou zprávou a uvedením zdroje. Obě prvně jmenovaná média pak Poullain zažalovala. Událost přerostla z drogové kauzy v diskusi o stavu médií, IDnes i MF Dnes se veřejně omluvily. Poslední dvě zprávy z úterka a středy uvedly, že *Chantal Poullain pila před nehodou alkohol*⁴⁹ a že *Lahvička v holi herečky Poullainové neobsahovala drogy*.⁵⁰ Z šesti uveřejněných článků hovoří čtyři titulky o spojitosti s drogami a dva titulky zdůrazňují spojitost s médií. Skutečnost, že Lidové noviny podezření na drogy s uvedením zdrojů převzaly, se v mediální reflexi, jak o ní informovaly, neprojevila.

V. III. II. Trenér František Straka

O rok později se MF Dnes dopustila stejného prohřešku jako její internetová odnož v roce 2003. Sportovní rubrika uveřejnila neověřenou informaci, že trenér pražské Sparty František Straka byl odejit ze své funkce pro podezření na užívání drog. Opět vyvolala mediální vlnu, která v první fázi spekovala nad pravdivostí informace a ve fázi druhé činila pokání za neutěšený stav médií. Straka podobně jako Chantal Poullain převedl událost do právní roviny. Typické pro obě velké kauzy je, že užití drogy nebylo jejím primárním impulsem, ale média jím okořenila kontroverzní událost. Z drogy učinila jeden z možných výkladů, který je však narozdíl od jiných velmi atraktivní. Nehoda Poullainové se ve skutečnosti stala pod vlivem malého množství alkoholu a trenér Straka byl propuštěn na základě rozhodnutí vedení a strategického směřování. Vliv nelegálních drog byl v obou případech tou nejméně běžnou alternativou, která byla oproti dalším neúměrně medializována. Pravděpodobnost, že Poullain nedávala pozor, nefungovaly jí brzdy nebo před jízdou pila je vyšší, než že užila nelegální drogu. Pravděpodobnost, že za Strakovo propuštění mohou mocenské záměry, osobní neshody nebo špatně prováděná práce je v kontextu situace mnohem vyšší, než že u něj vedení odhalilo drogovou závislost. Přesto se média zaměřila téměř výhradně tímto směrem, ačkoli zdroje informace ani v jednom případě nebyly věrohodné. V obou kauzách následně viděla, že se nezachovala správně. Není od věci, že kritičnost, která pak vychází zevnitř médií, lze s úspěchem využít pro komerční prospěch na úkor kritizovaných. Pokles nákladu MF Dnes v prvním čtvrtletí roku 2005, v těsné návaznosti na kauzu Straka, je v rozporu s tím, jak MF Dnes obsahově i vizuálně zpřístupňuje svá sdělení širokým masám. Seriózní deník si

⁴⁹ Lidové noviny: *Chantal Poullain pila před nehodou alkohol*. Autor: ČTK. 29.7.2003. Viz. Příloha č. 3.

⁵⁰ Lidové noviny: *Policie: Lahvička v holi herečky Poullainové neobsahovala drogy*. Autor: ČTK. 30.7.2003. Viz. Příloha č. 3.

totiž nemůže zdaleka dovolit takovou míru desinformace, s jakou pracuje bulvární formát. Neodpustí mu to čtenáři ani případné soudní řízení. Zachovalová ve svém článku tvrdí, že „bulvár ve srovnání se seriózním tiskem zvýhodňuje soudy hned dvakrát. Podle Martina Valehracha z Městského soudu v Praze veřejnost předpokládá, že bulvár nemusí psát vždy pravdu. Soudce je také méně vstřícný k veřejným osobám, tedy i celebritám, než k obyčejným smrtelníkům. Jako by prokoukl, že bulvár a celebrity jsou ne vždy ve válce.“⁵¹ Pro pokles nákladu MF Dnes jistě najdeme více důvodů. Vypouštění nepotvrzených informací, které se ukáží být desinformacemi, může být jedním z faktorů pro odliv zájmu o deklarovaně seriózní deník.

Lidové noviny začaly o kokainové aféře Františka Straky psát až ve chvíli, kdy se změnila v možnou žalobu proti médiím. Monitoring tisku nenašel žádnou zprávu, která by primárně odkazovala na článek v MF Dnes, podle které přistihl Košťál Straku v kanceláři, jak šnupe kokain. Vzhledem k rychlému vývoji událostí stihly až propojení se soudní dohrou. Straka byl ve své funkci nahrazen ve čtvrtek 16. prosince a MF Dnes svou spekulaci zveřejnila v sobotu. V nejbližším možném termínu, kdy mohly jiné noviny zprávu převzít, tedy v pondělí 20. prosince, Lidovky věnovaly dokonce tři články v rubrice Sport speciál, ve kterých se zaměřily na vyvrácení informace a potenciální soudní žalobu. Lidové noviny přesto nebyly v informování o kauze zcela seriózní. Čelo zprávy totiž znělo:: „Šokující odvolání trenéra Straky bude mít možná soudní dohru. Kouč totiž razantně odmítl spekulace tisku, že za jeho vyhazovem byly drogy. Navíc chystá právní kroky.“⁵² Expresivní vyjádření „šokující“ nebo „vyhazov“ jsou doménou bulvárního formátu. Jakkoli se tato práce nevěnuje jazykovému rozboru, bere na vědomí, že typickým projevem bulvárního tisku jsou expresivní výrazy a lidová mluva. Ve všech titulcích pondělních zpráv figurovalo slovo kokain, ačkoli jeho užití je podle obsahové analýzy článku informací sekundární důležitosti, zvláště proto, že Lidové noviny spolu se Strakou nepodloženou zprávu Mladé fronty zpochybňují. Titulky Lidových novin přesto zněly: *Straka a kokain? Kouč se hodlá bránit žalobou*,⁵³ *Straka odmítá nařčení z užívání kokainu a hodlá se bránit u soudu*,⁵⁴ *O Spartánském kokainovém srdci a desetiboji pouštěném z plabybacku*,⁵⁵ *Straka odmítl spekulaci o kokainu*.⁵⁶ Opět si můžeme všimnout

⁵¹ Lidové noviny: *Sex, lži a bulvár po česku*. Autor: ZACHOVALOVÁ, Kateřina. 23. 4. 2005.

⁵² Lidové noviny: *Straka a kokain? Kouč se hodlá bránit žalobou*. Autor: ČTK. 20.12.2004. Viz. Příloha č. 3.

⁵⁴ Lidové noviny: *Straka odmítá nařčení z užívání kokainu a hodl se bránit u soudu*. Autor: ČTK. 20.12.2004. Viz. Příloha č. 3.

⁵⁵ Lidové noviny: *O Spartánském kokainovém srdci a desetiboji pouštěném z plabybacku*. Autor: Martin Záruha. 20.12.2004. Viz. Příloha č. 3.

nadužívání názvu nelegální látky v titulcích. Přestože všechny tři články vyšly téhož dne ve stejné příloze, každý z nich důsledně opakuje slovo kokain. Práce s drogovým tématem je tedy i v tomto případě účelová. **Lidové účelově noviny přebírají informaci o droze, která útočí na první signální soustavu, a zároveň volbou slovníku i plochou, kterou tématu věnovaly, vytvářejí novou šokující událost**, která má ústít v soudní při. Využily tedy drogami nafouknutý vyhazov ke drogami nafouknuté soudní kauze. 21. prosince se Straka dostal už na titulní stranu v krátké zprávě. „*Bývalý trenér fotbalové Sparty chce dokázat, že nikdy nebral kokain...tyhle pomluvy mě nedostanou dolů, prohlásil Straka, který jen těžko zadržoval slzy.*“⁵⁷ Za upozornění stojí poslední věta o emočních pochodech trenéra Straky. V seriózním zpravodajství, které se nesnaží probouzet emoce a nemusí se vyrovnávat s výmluvností fotografie by „*zadržované slzy*“ byly z hlediska zpravodajských hodnot irelevantní. **Lidové noviny použily k referování o události popis emočních projevů hlavního aktéra.** „*Zadržované slzy*“ jsou navíc jev, který není vidět, a tak je jeho zmínění záležitostí fabulace. S výjimkou jedné zmíněné zprávy na titulní straně (slovo kokain v titulku pochopitelně přítomno) se však ke cti listu poměrně rozsáhlá diskuse odehrávala na sportovních stránkách (celkem sedm textů). Otázkou ke zodpovězení zůstává, zda by se stejný skandál probíral v takovém rozsahu (dohru v lednu 2005 vzhledem k časovému omezení výběrového vzorku neuvažujeme), kdyby údajným Strakovým přečinem byla jiná, pro média méně atraktivní skutečnost.

V. III. III. O dopingu

Užívání drog je častou zprávou sportovní rubriky, pokud jde o přestupky sportovců. Vzhledem k tomu, že tito podstupují dopingové testy pravidelně, vzniká poměrně konstantní a spolehlivý zpravodajský zdroj. V roce 2004 jsou však zprávy tohoto typu nepoměrně častější než v roce 1996. Otázkou je, jestli na ně můžeme aplikovat sociologickou poučku uveřejněnou v článku Kateřiny Zachovalové, totiž že výstřední chování (v našem případě užívání drog) činí celebrity zajímavé a hodné zájmu, protože žijí netradiční a vzrušující život. Sportovec v původním smyslu slova představuje totiž zcela jiný typ než celebrita. Ve svém poslání je ideálem fyzické zdatnosti a udržované tělesné schránky, zatímco užívání drog je

⁵⁶ Lidové noviny: *Straka odmítl spekulaci o kokainu* Autor: ČTK. 20.12.2004. Viz. Příloha č. 3.

⁵⁷ Lidové noviny: *Trenér Straka podstoupí test na kokain.* Auto: maf. 21.12.2004. Viz. Příloha č. 3.

s tímto posláním v rozporu. Bulvarizace médií se však projevuje v tom, že ze sportovců celebrity vytváří. Předobrazem tomu je britský fotbalista David Beckham, který je více než pro své sportovní výkony znám udržovaným vzhledem a životním stylem. Česká média nakládají se svými sportovci podobně: rozhovory s nimi ze sportovních rubrik vystupují do společenských, bulvárních médiím se sportovci líbí právě pro ideální tělesné proporce, které na fotkách vypadají pěkně. **Důležité potom je, že mediální obraz sportovce jako celebrity v očích veřejnosti převážil prapůvodní význam sportovce.** Namísto aby se při stále častějších zprávách o dopingu čtenáři pohoršovali nad úrovní sportu (což by teoreticky vedlo k odlivu zájmu o sportovní rubriky), jsou tito s tichým souhlasem pravidelně informováni o výstřednostech a přestupování norem, kterých se sportovci dopouštějí. Kdyby byl efekt opačný, tedy v souladu s antickým obrazem sportovce, podřezávali by si symbolicky pod sebou sportovní redaktori větev. Namátkou vybírám z monitoringu tisku: *Řecký fotbalista bral v Belgii kokain*,⁵⁸ *Higuaita měl podruhé pozitivní test na kokain*⁵⁹, *Kokain v anglické lize je běžný*⁶⁰, *Maradona: přece jen kokain?*⁶¹, *Mutu popírá, že by bral kokain*⁶². Na rumunského fotbalistu Mutua se váže celá kauza a série článků o jeho závislosti, obvinění a odvykání. Vzhledem k tomu, že se jedná o hráče britské Chelsea, je pravděpodobné, že Lidové noviny převzaly v případě této kauzy zcela agenda setting angloamerických tiskových agentur, protože kromě obecného tématu drog je britský fotbal českému fanouškovi vzdálený na to, aby si o jeho hráči přečetl sérii deseti článků. **Přetváření sportovců v celebrity** je už podle Davida Beckhama, ale i britské tradice tabloidů, typickým britským produktem. **Bulvarizace probíhá na mediálních trzích doajista spontánně, vlivem zahraničních tiskových agentur se však bulvarizace musí zákonitě přelévat do zahraničí.**

Stejně jako předpokládám vliv zahraničních tiskových agentur na bulvarizaci českého zpravodajství, je nutno uvažovat o stejném vlivu České tiskové kanceláře. Jak je patrné v příloze, která veškeré zpracovávané materiály dokládá, autorem velké části zpráv je ČTK. Její agenda setting i interpretace mají velký vliv na konečný obsah listu. To platí dvojnásob pro deník, který si vzhledem ke svému boji o přežití na trhu nemůže dovolit zaplatit kvalitní redaktory, kteří se v poněkud marginální problematice budou bezpečně orientovat. **Finanční omezení, která vznikají profilovanému serióznímu listu, mají závažné dopady na jeho**

⁵⁸ Lidové noviny: *Řecký fotbalista bral v Belgii kokain*. Autor: ČTK. 20.9.2004.

⁵⁹ Lidové noviny: *Higuaita měl podruhé pozitivní test na kokain*. Autor: ČTK. 25.11.2004.

⁶⁰ Lidové noviny: *Kokain v anglické lize je běžný*. Autor: ČTK. 2.11.2004.

⁶¹ Lidové noviny: *Maradona: přece jen kokain?* Autor: ČTK. 21.4.2004.

⁶² Lidové noviny: *Mutu popírá, že by bral kokain*. Autor: ČTK. 22.10.2004.

obsah. Konkrétně v případě přejímání mainstreamových zpráv od tiskových agentur, jejichž obsahy mohou být vzhledem k širokému okruhu klientů bulvarizované. Kupříkladu na Českou tiskovou kancelář platí stejná úvaha o jazykově omezeném a tedy malém trhu jako na profilovaná periodika.

V. IV. Personalizace

V. IV. I. Odvolání Pavla Béma z postu sekretáře protidrogové komise v prosinci 2005 vs. odvolání Josefa Radimeckého z vedení Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky v prosinci 2004.

Pavel Bém zastával funkci v rámci protidrogové politiky do konce roku 1995, kdy byl odvolán z postu sekretáře tehdejšího ředitelem komise a ministrem Igorem Němcem. V březnu 1997 se Pavel Bém do funkce vrátil. Béma v roce 1995 odvolal a v roce 1997 opět dosadil Václav Klaus. Jeho dovolání však provázela vlna spekulací o možných osobních či politických střetech. Referování o jeho odvolání se pak zabývalo i souvislostmi s drogovou problematikou. V roce 2004 oproti tomu média neviděla za odvoláním Radimeckého nic než politický podtext. Komentáře o jeho odborné činnosti byly řídké a Lidové noviny je redukovaly na prázdné fráze. **Přístup Lidových novin svědčí o politizaci střetu, jehož ztvárnění je ukázkovým příkladem personalizace.**

Současné politické zpravodajství bulvárnímu zpravodajství konvenuje v narůstající personalizaci. Politika je totiž stále méně o programech a činech a soustředí se především na osoby a tváře. Noviny nepřišly v roce 2004 s politickým rozměrem události samy, ale pracovaly s Radimeckého tvrzením, že musel odejít z politických důvodů. Za politickými důvody podle slov Radimeckého stál Miroslav Kalousek, toho času předseda KDU-ČSL. Bém v roce 1995 odcházel z podobných důvodů. „*Důvodem odvolání prý byly dlouhodobé neshody mezi Němcem a Bémem.*“⁶³ Jen z úst Pavla Béma tato formulace v Lidových novinách nikdy nezazněla. Rozdíl spočívá v tom, že Němec jako předseda komise byl Bémův přímý nadřízený a tedy osoba, která ho funkce přímo zbavila. Paralelu mezi oběma událostmi vytvořil i Radimecký v rozhovoru pro Lidové noviny: „*Už když jsem do rady v roce 1998 nastupoval, věděl jsem, že sedím v jakémsi horkém křesle. Podobnou situaci jako dnes já už*

⁶³ Lidové noviny: *odvolán sekretář protidrogové komise*. Autor: kos, mkl. 5.12.1995

*totiž zažil můj předchůdce, nynější pražský primátor Pavel Bém. Ale přiznám se, že v tuto chvíli jsem to už nečekal.*⁶⁴ Cílem kapitoly není srovnávat, v čem se od sebe obě kauzy odlišují, ale s několika výhradami je označit za totožné a hledat rozdíl v jejich zpracování jako nejlepší indikátor posunu způsobu referování v čase.

Ke srovnání s odchodem Josefa Radimeckého záměrně nevolím další podobnou událost, odvolání šefa protidrogové komise Zdeňka Poslušného v roce 1997. Ve funkci vyplnil období mezi odvolání Pavla Béma a jeho novým dosazením. Od odvolání Josefa Radimeckého se kauza liší tím, že Poslušnému byla prokázána pochybná minulost: angažovanost v dopingových kauzách z osmdesátých let a zpronevěření peněz studentů v dobách, kdy působil jako vysokoškolský pedagog. Bém i Radimecký byli odvoláni bez zjevného pochybení, což médiím umožnilo volné zpracování kauzy a široký okruh spekulací.

Odvolání Pavla Béma v roce 1995 respektive Josefa Radimeckého v roce 2004 věnovaly Lidové noviny šest respektive sedm článků. Bez hlubšího pohledu na jejich obsah nemůžeme tuto skutečnost hodnotit jako pozitivní nebo negativní z hlediska bulvarizace, jelikož samotná citlivost na témata z této důležité oblasti může být projevem seriózního informování stejně jako informování bulvárního. První den vyšla v obou případech krátká zpráva, v roce 2004 ještě krátký komentář. Noviny se událostí zabývaly souvisle první tři dny, v té době uveřejnily rozhovor s odejitým úředníkem. Po dvou týdnech se shodně k události vrátily. Texty v roce 1995 jsou shodně delší, kromě první zprávy se pohybují kolem 2000 znaků, v roce 2000 je to v průměru o 500 znaků méně. Bulvární zpravodajství má shodně sklon upozadovat text na úkor fotografií a zkracovat ho.

Titulky z roku 1995 zní například *Nejsem zastánce legalizace drog*⁶⁵ nebo *Nepreferuji nestátní zařízení*⁶⁶, obojí vytrženo z úst Pavlu Bémovi. (Dále: *Odvolán sekretář protidrogové komise*⁶⁷, *Vláda zřejmě bude jednat o odvolání sekretáře*⁶⁸, *Meziresortní protidrogovou komisi čekají zřejmě radikální změny*⁶⁹). V roce 2004 jsou titulky více odtrženy od drogové

⁶⁴ Lidové noviny: *Kalousek tlačil na mé odvolání*. Rozhovor s Josefem Radimeckým. Autor: MACHALICKÁ, Jana. 9.12.2004, viz. Příloha č. 4.

⁶⁵ Lidové noviny: *Nejsem zastáncem legalizace drog*. Autor: Michal Häckl. 7.12.1995. Viz. Příloha č. 4.

⁶⁶ Lidové noviny: *Nepreferuji nestátní zařízení*. Autor: Michal Häckl. 21.12.1995. Viz. Příloha č. 4.

⁶⁷ Lidové noviny: *Odvolán sekretář protidrogové komise*. Autor: kos, mkl. 5.12.1995. Viz. Příloha č. 4.

⁶⁸ Lidové noviny: *Vláda zřejmě bude jednat o odvolání sekretáře*. Autor: DOSPIVA, Jakub, MATOUŠKOVÁ, Markéta. 6.12.1995. Viz. Příloha č. 4.

⁶⁹ Lidové noviny: *Meziresortní protidrogovou komisi čekají zřejmě radikální změny*. Viz. Příloha č. 4.

problematiky (*Šéf protidrogové komise Radimecký byl odvolán*⁷⁰, *Šéf, drogy a lidovci*,⁷¹ *Nástupce Radimeckého je zatím tajný*,⁷² *Kalousek tlačil na mé odvolání*,⁷³ *Radimecký skončil po šesti letech*,⁷⁴ *Radimecký: Nemyslím, že jsem selhal*,⁷⁵ *Stát přitvrdí v boji proti drogám*⁷⁶). Povšimněte si, že v roce 1995 se jméno odvolané osoby v titulku zprávy ani jednou neobjevuje, zatímco v roce 2004 je jméno Radimecký nebo Kalousek přítomno v pěti titulcích ze sedmi. **Personalizace je zde výrazně prováděna užitím příjmení hlavních aktérů v titulcích zpráv. Tato práce s osobnostmi je podobná bulvárnímu listu, pro který je uvedení příjmení bez křestního jména typické.** V deníku Blesk se tedy můžete dočíst, že *Proutník Hudček: Platil Sexem*⁷⁷, *Vašut dával podpisy i na bříška*⁷⁸, *Kolomazníková půjde na kudlu*⁷⁹, *Verešovou vystřídala Brožová*⁸⁰. Personifikaci lze samozřejmě provádět s použitím křestního jména spolu s příjmením, vynechání křestního jména je však typicky bulvární prvek, který nejen šetří místem, ale také evokuje „žánr“ sousedské pomluvy.

„*Odvolán sekretář protidrogové komise (5.12.1995, LN, Z domova, autor: kos, s. 5)*
Generálního sekretáře meziresortní protidrogové komise, psychiatra Pavla Béma, odvolal z této funkce ve čtvrtek ministr a předseda komise Igor Němec. Do jeho funkce jmenoval dosavadního Bémova zástupce Tomáše Haase. Důvodem odvolání prý byly dlouhodobé neshody mezi Němcem a Bémem. Jiří Presl z nadace Drop In však uvedl, že Bém byl člověk na svém místě. Ministr vnitra Jan Ruml si prý Němcovo rozhodnutí o odvolání Béma nedokáže vysvětlit a vidí v něm pouze osobní důvody. Celou záležitostí by se ve středu měla zabývat vláda.“

„*Šéf protidrogové rady Radimecký byl odvolán (07.12.2004, LN, Domov, autor: čtk, s.2)*
Ředitel Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky Josef Radimecký byl v pátek s platností k včerejšku odvolán z funkce. Prohlásil, že za jeho nedobrovolným odchodem stojí

⁷⁰ Lidové noviny: *Šéf protidrogové komise Radimecký byl odvolán*. Autor: ČTK. 7.12.2004.

⁷¹ Lidové noviny: *Šéf, drogy a lidovci*. Autor: ČERMÁK, Miloš. 7.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁷² Lidové noviny: *Nástupce Radimeckého je zatím tajný*. Autor: jam. 8.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁷³ Lidové noviny: *Kalousek tlačil na mé odvolání*. Autor: MACHÁLKOVÁ, Jana. 9.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁷⁴ Lidové noviny: *Radimecký skončil po šesti letech*. Autor: jam. 9.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁷⁵ Lidové noviny: *Radimecký: Nemyslím, že jsem selhal*. Autor: jam, ČTK. 11.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁷⁶ Lidové noviny: *Stát přitvrdí v boji proti drogám*. Autor: VOKATÝ, Pavel. 23.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁷⁷ Blesk: *Proutník Hudček: Platil Sexem*. Autor: neznámý. 18.5.2005.

⁷⁸ Blesk: *Vašut dával podpisy i na bříška*. Autor: neznámý. 18.5.2005.

⁷⁹ Blesk: *Kolomazníková půjde na kudlu*. Autor: neznámý. 17.5.2005.

dohoda mezi premiérem Stanislavem Grossem a šéfem lidovců Miroslavem Kalouskem. Ten však řekl, že se o jeho odvolání dověděl včera ráno. "Pokud se úředník servisního pracoviště domnívá, že o něm rozhodovali předsedové stran, trpí megalomanií," řekl Kalousek. Šéf lidovců, který na jaře rozpoutal kampaň za represivnější postoj k drogám, však neskřývá, že s Radimeckého prací nebyl spokojen."

Zdánlivě stejné události nalezly s odstupem deseti let (téměř na den přesně) odlišný způsob interpretace. V první řadě si můžeme všimnout přesunu domácí rubriky ze strany 5 na stranu 2. Důraz na domácí zpravodajství byl popsán v kapitole o provinčnosti. Konstrukce titulku ukazuje, že jádrem události v roce 2004 už je víc osoba než akt odvolání. V případě Radimeckého je kladen důraz na negativní stránku informace, tedy okolnosti odvolání, zatímco zpráva z roku 1995 dodaným kontextem (stejně jako v roce 2004 přímou řečí zasvěcené osoby) hledá pozitivní hledisko: že Bém vykonával svou funkci dobře. Cílem obou způsobů zpracování je nahlédnutí odvolání jako náhlého a nepatřičného. V roce 1995 k tomu účelu redakce našla kladné aspekty jeho funkce, v roce 2004 se odbornou činností Radimeckého nikdo nezabýval a zpráva vykreslila pouze záporné hodnoty střetu. Zpráva z roku 2004 nedala ve svém krátkém rozsahu prostor žádné ze zúčastněných stran a zeptala se nezávislého odborníka. **Zpráva z roku 2004 se vydala cestou nevyváženosti a otevřeného střetu: z odvolání záměrně vytvořila personální spor**, ačkoli zúčastněný Kalousek svůj podíl popřel. Rozdíl v nahlížení je však stále ovlivněn tím, že neshody s Němcem se pohybovaly v rovině „prý“, zatímco neshodu s Kalouskem Radimecký vyslovil.

Lidové noviny v souladu s trvajícím seriózním a politickou profilací listu vyzdvihly politický rozměr události i v krátkém komentáři Miloše Čermáka⁸¹. Na spekulativním a popřeném prohlášení Radimeckého vystavěl úvahu o tom, jaký politický ústupek se asi za odvoláním skrývá. Lidové noviny od tohoto bodu můžeme podezřívat z účelového využití zprávy k vytvoření politické kauzy, která je z hlediska bulvarizace příznaková personalizací.

Následující den po úvodní zprávě projevil oba deníky snahu v kauze pokračovat. V roce 1995 navázaly titulkem *Vláda zřejmě bude jednat o odvolání sekretáře*.⁸² Obsáhlý článek přináší politický rozměr kauzy, který v roce 2004 média spíše konstruovala. Ministr vnitra Jan

⁸⁰ Blesk: *Verešovou vystřídala Brožová*. Autor: neznámý. 17.5.2005.

⁸¹ Lidové noviny: *Šéf, drogy a lidovci*. Autor: ČERMÁK, Miloš. 7.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁸² Lidové noviny: *Vláda zřejmě bude jednat o odvolání sekretáře*. Autor: DOSPIVA, Jakub, MATOUŠKOVÁ, Markéta. 6.12.1995. Viz. Příloha č. 4.

Ruml totiž žádal ve vládě projednání úkonu ministra Němce, respektive žádal, aby své rozhodnutí zdůvodnil. Jak píše Miloš Čermák ve svém komentáři, Radimecký byl špičkový odborník, který za státní peníze získal vysokou zahraniční kvalifikaci. Pokud jde o Béma, o jeho kvalitách promlouvali kolegové z branže a odborníci. Ve srovnání s rokem 2004 byly jeho kvality nedostatečně proargumentované, přesto narozdíl od roku 2004 trval ministr vnitra na prošetření kauzy. Tvrdím tím, že politické motivy byly zřejmě v roce 1995 minimálně stejně nebo dokonce více přítomny. Souvislosti, které vyplývají z článků druhého dne uvádím zejména pro kontext analýzy prvních dvou textů. Lidové noviny totiž v článku z 8.prosince 2004 o střetu s Kalouskem nemluví a zabývají se výhradně možným nástupcem, který byl v roce 1995 předmětem už první krátké zprávy. Úvahy o hledání nástupce považuji za symbolický úkon, který chce novinářskou kauzu ukončit. V roce 1995 by ji totiž Lidové noviny zjevně ukončily první krátkou zprávou, kdyby se do situace nevložil ministr vnitra. V roce 2004 naopak více riskovaly, zdůraznily politický podtext, a informování o možném hledání nástupce si nechaly v rezervě do dalších dní. Vzhledem k tomu, jak je zpráva o nástupci nekonkrétní, mohla vzniknout už první den. „*Kdo Radimeckého ve funkci, kterou zastával šest let, nahradí, bude jasně asi za dva týdny.*“⁸³ Druhá možná funkce zprávy o nástupci je získání potřebného času v kauze, která ve stejný den nepřináší aktuální vývoj, ale pro možnost kontinuálně v ní pokračovat další den je nutné téma udržet. Periodicita referování o obou kauzách k tomu navádí.

Personifikace protidrogové politiky a drogové problematiky probíhá už na úrovni primárních politických sdělení. „*Nejsem to já, kdo by udával protidrogovou politiku v tomto státě a dělalo se to, co řeknu. Tak to personifikuje pouze pan Kalousek. Třeba konkrétně na té strategii spolupracovalo sedmdesát odborníků.*“⁸⁴ Vystoupit z této úrovně personifikace je pro média samozřejmě obtížné. Lze si ovšem představit kritické články, které se zabývají tím, kdo všechno se na současnou protidrogovou strategii podílí a jaká je ve skutečnosti role šéfa Rady vlády. Bez ohledu na to, a nebo právě proto, že je z titulu své funkce za všechnu činnost, která pod něj spadá, odpovědný. O konkrétních pochybeních však nebyla řeč.

⁸³ Lidové noviny: *Nástupce Radimeckého je zatím tajný.* Autor: jam. 8.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁸⁴ Lidové noviny: *Kalousek tlačil na mé odvolání.* Autor: MACHÁLKOVÁ, Jana. 9.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

V. V. Populismus jako forma povrchnosti

Povrchnost informací a anamnéza souvislostí, která je rysem dnešních diskontinuálních a nekvalitních médií, se projeví ve studiu komentářů a analýz, které se snaží drogovou problematiku vysvětlovat z odborného hlediska. Jestliže se prokáže, že na analytických stránkách nedochází k vývoji, ale k opakování již známých informací, svědčí to o apriorní nedůvěře ve čtenáře a o zjednodušování v jeho prospěch, navíc **populisticky** v souladu s tím, co on už zná. Bulvární médium totiž sice touží po tom svého příjemce šokovat, ale zásadně v hranicích jeho vlastních obzorů. Nekonfrontuje ho s hlubšími skutečnostmi, které výrazně přesahují jeho dosavadní znalost. Neriskuje ztrátu čtenáře, který se přestává orientovat a má pocit, že mu jeho noviny nerozumí. Taková situace je paradoxní v případě deníku, který si zakládá na názorové tradici novinářských osobností a jeho příjemci se identifikují s intelektuální vrstvou. Tyto dva indikátory budu hledat na vzorku kauzy Bém a Radimecký, kterými se zabývala kapitola o personalizaci.

Podívejme se na roli, jako v obou kauzách hraje drogová problematika. V roce 2004 j například pozoruhodné, že autorka Jana Machalická nepoložila v rozhovoru⁸⁵ ani jednu otázku, která by se týkala odborné činnosti Radimeckého v Radě vlády nebo stavu protidrogové politiky.

- *Na začátku týdne jste řekl, že vás odvolání z funkce ani nepřekvapilo, protože od chvíle, kdy z vlády odešel Petr Mareš, jste to čekal. Ale upřímně: čekal jste to teď, v tuto chvíli?*
- *Jak jste se vlastně dozvěděl, že končíte?*
- *A daly by se od vás po šesti letech očekávat inovativní nápady?*
- *Proč tedy myslíte, že vás odvolali tak narychlo?*
- *Miroslav Kalousek se netají tím, že není s vaší prací spokojen. Proč by měl mít zájem na tom, abyste odešel?*
- *Váš nástupce bude vybrán bez výběrového řízení. Co tomu říkáte, není to nestandardní?*

⁸⁵ Lidové noviny: *Kalousek tlačil na mé odvolání*. Autor: MACHÁLKOVÁ, Jana. 9.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

Z hlediska drogové problematiky tři články shodně zmiňují výsledky studie Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogové závislosti, podle které se v České republice hodně konzumuje marihuana. Opakování této skutečnosti je ve dvou článcích ze tří jediným konstatováním o drogové problematice. Jako typický projev populismu jsou zde opakovány známé povrchní souvislosti, které mají navíc původ v mediálním konstruktu. Druhá zmínka (*Radimecký skončil po šesti letech*⁸⁶) je o tom, že Radimecký prosazoval liberální postoje, což není úplně pravdivé tvrzení: ve skutečnosti byl politikům nepříjemný svým tvrdým postojem k alkoholu a cigaretám.⁸⁷ Poslední zpráva (*Stát přitvrdí v boji proti drogám*⁸⁸) sice patří mezi prvně jmenované, tedy že staví na referování o nelichotivé výroční zprávě, zároveň ale jako jediná přináší informaci o budoucí protidrogové politice, a to několika větami o prevenci. Mluvit o širším pozadí pro kauzu Radimecký je však bezpředmětné, protože zpráva v první řadě referuje o schválení Národní strategie protidrogové politiky na dalších pět let.

Nakolik je tento přístup, kdy v kauze odvolání nejvyššího představitele protidrogové politiky Lidové noviny píšou o drogové problematice výhradně v kontextu dobře známé a skandalizované výroční zprávy, nevyhnutelný, ukazuje pohled do roku 1995.

První zpráva se vzhledem ke svému rozsahu (plné znění uvedeno výše) pozadím zabývat nemohla. Hned druhá operuje ve dvou místech s pojmy liberalizace a represe a slovy Jana Rumla uvažuje, že by nebylo vhodné, aby protidrogová komise z povahy své činnosti náležela pod jedno konkrétní ministerstvo. Podotkněme, že o funkci Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky v roce 2005 nikdo neuvažuje, ačkoli by bylo vhodné ji připomenout, vzhledem k tomu, jakou důležitost celé kauze Lidové noviny přikládají. Závěrečná věta: „Podle listopadového průzkumu IVVM 40 procent obyvatel České republiky zastává názor, že největším nebezpečím pro mládež jsou drogy.“⁸⁹ Je svým obsahem nepodobná floskuli o zprávě Evropského monitorovacího centra, předpokládám ale, že medializace tohoto výzkumu nebyla do té míry excesivní, aby se jednalo o přímý odkaz, který zastupuje informační výpověď. V dalším článku se jeho autor zabývá tím, nakolik se Bém odchýlil od plnění protidrogové koncepce vlády, přičemž její obsah není z textu zcela zjevný. Bém se zde brání

⁸⁶ Lidové noviny: *Radimecký skončil po šesti letech*. Autor: jam. 9.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁸⁷ Josef Radimecký na tiskové konferenci na téma jeho odvolání a stavu české protidrogové politiky, která se uskutečnila 10.12.2004 v kavárně Tragédie.

⁸⁸ Lidové noviny: *Stát přitvrdí v boji proti drogám*. Autor: VOKATÝ, Pavel. 23.12.2004. Viz. Příloha č. 4.

⁸⁹ Lidové noviny: *Vláda zřejmě bude jednat o odvolání sekretáře*. Autor: DOSPIVA, Jakub, MATOUŠKOVÁ, Markéta. 6.12.1995. Viz. Příloha č. 4.

nařčení z podporování legalizace drog, ovšem bez valné argumentace. I přesto se tvrzení dostalo do titulku zprávy. V poslední zprávě Bém mluví o tom, jakým způsobem připravoval koncepci protidrogové politiky na další roky a v letech předcházejících. Dále se v souladu s titulkem zabývá tím, jestli Bém upřednostňoval nestátní zařízení. I poslední zpráva se zabývá chodem protidrogové komise, a přináší i pasáže typu: *„Nízkoprahová kontaktní centra jsou určena toxikomanům, kteří mají zpravidla absolutní nedůvěru k jakýmkoliv institucím. V republice je jich zatím šest. Nejdůležitější funkcí center je navázání kontaktu s toxikomanem. To je často důležitým předpokladem další léčby.“*⁹⁰

Za deset let se téměř identická kauza proměnila v ryze politickou a navíc silně personalizovanou. Vystupují v ní pouze aktéři, kteří reprezentují své instituce (Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, „lidovci“). Personální střet je podpořen téměř bulvárními titulky, ve kterých se objevují příjmení jednotlivých aktérů jako poutače k osobnímu střetu. Pojetí kauzy v roce 1995 se od drogové problematiky zdaleka nevzdálilo tak jako v roce 2004. **Drogová problematika se stala podobně jako personalizovaní aktéři zástupným lákadlem, které se dobře vyjímá v titulcích. Referování o kauze v roce 2004 je zcela prosto informací o drogové problematice nebo protidrogové politice a omezuje se na populistické opakování šokujících údajů, které byly mediálně vykonstruovány v minulosti.**

⁹⁰ Lidové noviny: *Za mého působení jsme udělali spoustu práce*. Autor: Michal Häckl. 21.12.1995. Viz. Příloha č. 4.

VI.

Závěr

Práce *Bulvarizace jako droga* definovala bulvarizaci a stanovila a ověřila její indikátory. Při analýze zpravodajského vzorku Lidových novin se potvrdila bulvarizace obsahu seriózního deníku. Lidové noviny jsou **provinční** při referování o výsledcích odborných studií celosvětového významu a předpokládám, že kvůli snadnému zdrojování upřednostňují referování o domácí kriminalitě. Při popisu situace na domácí drogové scéně dále vede změna zpravodajských hodnot pod vlivem bulvarizace k problematizování neutrálních údajů. Současné upozadění vynikajících výsledků je projevem cíleného vyhledávání **negativních** zpráv, které mohou čtenáře znepokojovat.

Téma drogy jako apel na první signální soustavu se často objevuje **v titulcích zpráv**, v jejichž obsahu ve skutečnosti hrají podřadnou roli. Téma je jedním z poutačů na život **celebrit**. Prokázaný jev, na drogové problematice nezávislý, je zpracovávání společenských skandálů seriózním listem. Zde i v dalších případech hraje velkou roli bulvarizace zdroje zpráv. Politické kauzy, které jsou nedílnou součástí seriózního vydavatelského formátu, plně pohltila **personalizace**. Vývoj v čase svědčí o silnější politizaci, která v konkrétní kauze zastínila hledisko drogové problematiky a byla provázena silnou personalizací.

Práce poskytla důležitý a z odborného hlediska málo zkoumaný pohled na posun seriózního vydavatelského formátu v bulvární a s ním spjatou změnu obsahu pojmu seriózní. Seriózní deník distinkci mezi seriózním a bulvárním neopouští. Sledované drogové kauzy v několika případech přímo vyústily v mediální sebereflexi a diskusi o bulvarizaci, což tvoří důležité pojítko mezi drogovou a mediální problematikou. Pro drogovou problematiku je její odraz v médiích důležitý a stejně málo odborně analyzovaný. Vzhledem k jejímu obtížnému postavení, které je charakterizováno výrokem *Fotbalu a drogám u nás rozumí každý*, je pro ni bulvarizace životně nebezpečná. Z hlediska zpracování ji od ostatních témat odlišuje nízká informovanost novinářů a v prostředí seriózního deníku, který se pohybuje na hranici přežití, současně nemožnost zaplatit specialistu na poněkud okrajovou oblast. Práce *Bulvarizace jako droga* je krokem k otevření obou témat hloubkové kvantitativní a kvalitativní analýze.

VII. Přílohy

Příloha č. 1

Články Lidových novin ke kapitole V. I. Provinčnost.

OSN: Česká republika má problémy s rohypnolem

02.03.1999 - Lidové noviny - Str. 20 - Zdraví

Autor: čtk

Ostré výtky se dostalo České republice od mezinárodních institucí za to, že nemá pod kontrolou obchod s rohypnolem, lékem pro spaní. PRAHA - Česká republika má problémy s nelegálním obchodováním s rohypnolem, silným práškem na spaní. Ten používají i drogově závislí lidé jako náhražku heroinu. Uvádí to Výbor pro mezinárodní kontrolu drog (INCB) Organizace spojených národů ve výroční zprávě, která byla zveřejněna ve 30 zemích světa. Členové výboru OSN přesto ocenili to, že v České republice byla v posledních měsících posílena kontrola obchodu s drogami.

Ředitel výboru INCB Andreas Nicklisch na tiskové konferenci připomněl, že rohypnol je znám i jako droga, která je vzhledem ke svým tlumivým účinkům neuzitečná například při znásilnění. Také mnozí sexuchtiví turisté si z Prahy odvezli namísto krásných zážitků jen nepříjemnou vzpomínku na uspávačku. Ta jim namísto slibovaného sexu namíchala do nápoje rohypnol, a pak je obrala o majetek. V boji proti kriminalitě spojené s uspávaním obětí by podle Nicklishe pomohlo, kdyby Česká republika po vzoru Švýcarska začala používat při výrobě rohypnolu barvicí složku. Švýcarská firma, v jejíž licenci je v Česku lék vyráběn, již začala do léku přidávat zvláštní složku. Ta způsobí, že po nasypání do tekutiny prášek zbarví obsah sklenice, a tím se rohypnol konzumentovi "prozradí". Jako příklad závažnosti nelegálního obchodu s tímto lékem Nicklisch uvedl zachycení 10 tisíc pilulek Rohypnolu ve Švédsku, přičemž za zemi jejich původu výbor OSN považuje Českou republiku nebo Slovensko. Podle Nicklishe není Česká republika výjimkou v nadměrné spotřebě farmaceutických přípravků, jakými jsou sedativa nebo léky proti depresi. Velmi vysoká spotřeba sedativ řadí zemi v celosvětovém srovnání na 14. místo. Zpráva výboru OSN však také konstatuje, že česká vláda zavedla natolik účinnou kontrolu distribuce efedrinu, že drogové gangy byly nuceny uchýlit se až k ozbrojeným útokům na obchodní společnosti, které tuto látku dodávají. Výbor ve své zprávě varoval před množícími se případy zneužití moderních informačních technologií k šíření drog. Výroční zpráva INCB uvádí, že dealeri najdou informace o tom, jak vyrábět a prodávat drogy, na internetu.

Problémům s drogami nesmíme ustupovat

25.09.2000 - Lidové noviny - Str. 01 - Titulní strana – Úhel pohledu

Autor: Jiří Komorouš

Dnes už se snad v Česku nenajde nikdo, kdo by nevěděl, že drogová expanze na našem území je velmi vážný problém. Policie postupuje v boji s drogami po celých deset let dopředu. Vybudovala strukturu specialistů, sladila s justicí předpisy o penalizaci držby omamných a psychotropních látek. Přesto však snaha všech zainteresovaných orgánů bude marná, nedojde-li k celospolečenskému konsensu v oblasti snižování poptávky po drogách a nebudou-li přehodnoceny konkrétní činy v této oblasti. Je nad mé chápání, co všechno se u nás může vydávat za protidrogové, léčebné, či dokonce preventivní programy. Úřad pro mezinárodní kontrolu narkotik (INCB) v letošní výroční zprávě uvádí, že výslovný nebo tichý souhlas se zřizováním a fungováním tzv. místností pro injekční aplikaci drog neboli "šleháren" je považován za krok směrem k legalizaci drog a zdůrazňuje, že každý národní, státní nebo místní orgán, který provoz takových místností umožní, napomáhá i ilegálnímu obchodování s drogami. V Praze však existuje zcela oficiálně projekt CAUID (šlehárna), o němž se diskutuje dokonce na úrovni zastupitelstev Prahy I a magistrátu! Úřad pro mezinárodní kontrolu narkotik dále uvádí, že narůstající zneužívání cannabisu (konopí) mladými lidmi má velmi znepokojivý vývoj. Zdůrazňuje nutnost boje proti jeho pěstování i prodeji a potřebu uvedení jeho image jako "neškodné drogy" na pravou míru. V Česku se však ozývají hysterické výkřiky samozvaných hašíšových ombudsmanů.

Různí odborníci přesvědčují v médiích mladou generaci o tom, že "tráva" je neškodná, tzv. marjánkové kauzy jsou skandalizovány. Podle studie Trimboinstitutu, poradního orgánu nizozemského ministerstva zdravotnictví, je bilance po 25 letech liberální drogové politiky v Nizozemsku děsivá. Nizozemsko je dnes největším evropským producentem extasy, kokain tam konzumují 4 % procenta mládeže, amfetamin dokonce 8 procent. Čeští liberalizátoři však donekonečna omílají teze o vhodnosti nizozemského modelu a o tom, jak Nizozemsko drogovou situaci skvěle zvládlo. Podle údajů R. Jakche otištěných v německém Die Weltu je příčinou více než poloviny úmrtí těžkých narkomanů v Hamburku náhradní droga metadon. O ukončení výdeje metadonu se v SRN jedná již dlouho. V ČR se však metadonový program stává téměř nosným pilířem v připravované národní protidrogové strategii.

Nevěřím, že odborná veřejnost uvedené materiály nezná. Proč a v čí prospěch se navrhuje nebo rozvíjejí programy a přístupy, které v zahraničí ztroskotaly? Budou-li se strategie v ČR budovat na de facto nepřímé podpoře konzumu drog, bude-li se u konzumentské vrstvy toxikomanů vytvářet představa, že stát se o ně vždy postará, bude úsilí policie či celníků o minimalizaci drogového problému marné. Švýcarská protidrogová aktivistka F. Hallerová napsala: "Skutečně humanitní, etickou pomocí je drogová politika orientovaná na abstinenci, kdy se dělá vše pro to, aby člověk znovu nepropadl drogám, aby se dostal z jejich bludného kruhu, aby se mu dostalo pomoci úměrné jeho stavu. (...) Preventivní úsilí i léčebná opatření mohou být úspěšná jen tehdy, udrží-li se mezi obyvatelstvem široký konsensus o tom, že drogy nelze do naší společnosti integrovat." Myslím, že to je jediná cesta, jak drogovému problému čelit.

Neustupujme drogám

05.06.2003 - Lidové noviny - Str. 1 – Titulní strana – Úhel pohledu

Autor: Jiří Komorouš

Návrh ministra Mareše na faktickou "legalizaci" držení a pěstování marihuany je vyústěním dlouhodobé proliberalizační kampaně, ve které je řada skutečností překrucována a nepravdivě vykládána. Jedním z opravdu "úsměvných" odůvodnění návrhu je tvrzení, že současný zákon je stejně porušován, takže je třeba jej změnit nebo zrušit. Podle mého soudu lze tutéž argumentaci použít v případě požití alkoholu při řízení motorových vozidel v ČR. Podle logiky předkladatelů by totiž bylo možné požadovat, aby 250 malých "panáků" alkoholu nebylo za volantem trestně postihováno. Dle návrhu pana Mareše patří marihuana k nejméně nebezpečným drogám, ačkoli například v USA zákon rozděluje drogy a návykové látky celkem do pěti skupin podle nebezpečnosti a marihuana je zařazena do první, nejnebezpečnější skupiny.

Administrativa prezidenta George W. Bushe odmítá striktně jakékoli náznaky možné legalizace. Odborníci ji totiž považují za nebezpečnou především tím, že je zdánlivě nevinnou "vstupní branou" do světa tvrdých drog. Ustupování liberalizačnímu nátlaku kritizuje i nejnovější studie Organizace spojených národů. Cílem výtek se stal především postup zemí, včetně Británie a Austrálie, které uvolnily svoji politiku proti zakázaným drogám. Výroční zpráva Mezinárodní komise pro kontrolu narkotik tvrdí, že tím dávají mladým lidem špatný příklad. Tento nezávislý orgán OSN upozorňuje, že Británie by tím, že omezila tresty za užívání konopí, mohla přispět k tomu, že se tato droga mezi uživateli rozšíří stejně jako tabák a způsobí další psychická onemocnění. Proliberalizační kampaň neustále bagatelizuje škodlivost marihuany. Časté rekreační kouření této drogy je přitom opakovaně spojováno se zvýšeným výskytem duševních poruch. Vyšší dávky marihuany, jak se podle dosavadních studií zdá, mohou spouštět epizody akutní psychózy a zhoršit průběh choroby u pacienta, který už známky psychózy má. Výsledky některých studií dokonce vedou k podezření, že existuje souvislost mezi užíváním marihuany a vznikem deprese a úzkosti. Tato souvislost by se podle nedávných studií mohla dokonce týkat více než třetiny všech případů, u nichž byly depresivní příznaky rozpoznány. Lidem, kteří začali užívat marihuanu před 17. rokem věku, hrozí dvakrát až pětkrát větší riziko, že budou užívat další drogy a že se u nich vyvine závislost na drogách nebo na alkoholu než těm, kteří tuto drogu před svým 17. rokem neužívali. Vyplývá to ze studie, kterou provedl americko-australský tým vědců z Washington University School of Medicine v Saint Louis (USA). Lidem, kteří kouří dlouhodobě a pravidelně marihuanu, hrozí (o 30 %) větší nebezpečí, že onemocní schizofrenií. Potvrzuje to nejnovější švédsko-britská zdravotnická studie. To je několik málo příkladů z vědeckých studií, které se některým odborníkům "nehodí do krámu".

"Přednosti" drogové scény

Zvlášť nebezpečné je, když někteří odborníci tvrdí, že česká drogová scéna má své údajné výhody. Užití nějaké zakázané drogy připouští milion obyvatel ČR a jejich počet rychle roste, avšak pouze 35 tisíc patří mezi problémové, kteří si aplikují tvrdé drogy - heroin a pervitin - do žíly. Jejich počet prý podle některých odborníků neroste. Je to však skutečně přednost? Vždyť nás ohrožuje milion lidí, kteří pod vlivem "zakázané drogy" třeba řídí auto. Chtěl bych se také ohradit proti tvrzení, že policie perzekvuje či nadměrně uplatňuje represii vůči "rekreačním" uživatelům drog. Policie přistupuje ke všem občanům stejně, tak jak jí ukládají zákony, a je zcela jednoznačné, že současný stav, kdy je držení drog pro vlastní potřebu trestné, nekriminalizuje studenty a "rekreační" uživatele drog. Z těchto důvodů je návrh místopředsedy vlády nebezpečný a zbytečný.

Příloha č. 2

Články ke kapitole V. II. Panika.

Každý den se z Česka vyveze 2 až 30 kg drog

31.03.2000 - Lidové noviny – Str. 04 – Domov

Autor: gar, kub

Drogové gangy láká Česko takřka s otevřenou náručí. Nejen pro svou polohu, ale i pro své nedokonalé zákony a legislativu. Na víc už má také svou síť uživatelů, a drogy najdou odbyt přímo v zemi.

PRAHA V Česku se drogovým gangům a kartelům zalíbilo. Ty zemi nejprve využívaly jen pro tranzit zboží, v současnosti tu ale už po svém "podnikají" a obchodují. Proč ta změna? Hlavní důvody jsou dva. Za prvé je v České republice jednoduché zakládat krycí firmy, které se na první pohled zabývají určitým druhem obchodu, ve skutečnosti ale obchodují s drogami. Druhým důvodem je fakt, že je v ČR snadné vlastnit "spinavé" peníze z drogových obchodů. Zdejší daňové a finanční úřady nejsou zdaleka schopné původ peněz určit, případně je stačí oklamat jednoduchými triky. Meziřesortní protidrogová komise ve své výroční zprávě za loňský rok vládu upozorňuje také na to, že v Česku existuje "vysoká pravděpodobnost, že majetek získaný z drogového obchodu bude uchráněn před konfiskací". Do organizovaného drogového obchodu jsou v ČR zapojeny tyto zločinecké skupiny: kosovoalbánská, ruskojazyčná, vietnamská, arabská, nigerijská. Jejich členové většinou vstupují jako podnikatelé s oficiální aktivitou: nákup zboží za účelem dalšího prodeje. I ministerstvo vnitra přiznává, že potírání drogových gangů v ČR komplikuje skutečnost, že v zemi nefunguje dostatečná kontrola ze strany státních orgánů. Podle statistik se z tuzemska denně vyváží 2 až 30 kilogramů drog, převážně heroinu. Zásilky většinou putují směrem na západ. Mezinárodní gangy považují ČR za vyhovující zemi mj. i proto, že v Čechách drogoví dealéři dostávají nízké tresty.

Ceny drog v roce 1999

Cigareta marihuany 20 40 Kč

Gram hašiše 200 300 Kč

Gram pervitinu 800 1000 Kč

Gram heroinu 600 1000 Kč

Gram kokainu 2000 2500 Kč

Dávka LSD 100 200 Kč Tableta extáze 300 500 Kč

Jak vypadala drogová scéna v loňském roce:

Průměrný věk uživatelů drog 21,5

Procento uživatelů mladších než 19 let 49,1

Procento těch, kteří si drogu "píchají" injekční jehlou 64

Poměr mužů a žen 1,9:1
Evidovaní uživatelé heroinu 869
pervitinu 2064
Celkem evidovaných narkomanů 3891

Jak se loni trestalo za výrobu, prodej, šíření a držení drog:

Za nedovolenou výrobu a prodej drog bylo stíháno 1954 lidí. Před soud se dostalo 1650 z nich a odsouzeno jich bylo 873.

Podle drogových zákonů bylo loni stíháno 130 lidí. Obžalováno jich bylo 115. Odsouzeno pak 18 z nich.

Jen jedno procento ze všech lidí, kteří byli loni stíháni za drogy, policie zatkla za pouhé držení drogy.

Celkem bylo loni za drogovou kriminalitu odsouzeno 891 lidí. U veškeré kriminality byl vliv drog zaznamenán u 394 osob ze všech 62 595 odsouzených. Vliv alkoholu byl přitom zjištěn u 3429 z nich.

Pramen: Výroční zpráva o stavu a vývoji ve věcech drog v ČR za rok 1999

Policie: Spotřeba anabolik mezi mladými sportovci stoupá

02.03.2002 – Lidové noviny – Str. 05 – Domov

Autor: čtk

PRAHA - Amatérští sportovci začali loni ve velké míře využívat anabolické steroidy. Vyplývá to z výroční zprávy Národní protidrogové centrály, podle níž zakázané látky užívají nejčastěji mladí lidé ve věku od 15 do 20 let. Policie dokonce zaznamenala i zneužívání anabolik určených zvířatům. "Trh s anaboliky se vyvíjí stejně jako trh s drogami, to znamená, že se vzrůstající nabídkou dochází k poklesu ceny," píše se ve výroční zprávě. Překupníci anabolik se podle policistů rekrutují výhradně z řad aktivních sportovců či lidí podnikajících v oblasti fitness či kulturistiky.

Milion Čechů si loni vzalo drogu

19.11.2003 – Lidové noviny – Str. 02 – Domov

Autor: sib, čtk

Pětina populace alespoň jednou v životě vyzkoušela některou z drog. Loni si nejvíce lidí dalo marihuanu.

PRAHA - Téměř milion Čechů užilo loni některou ilegální drogu. To je o tři procenta více než v roce 2001. Většina z nich dala přednost marihuaně. Tato data přinesla studie Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti shrnující údaje za rok 2002. Obsahuje je i výroční zpráva Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, která byla včera zveřejněna. Některou z drog alespoň jednou v životě pak podle studie vyzkoušelo až 1,7 milionu Čechů (20 % populace). Také v dlouhodobém srovnání je v čele žebříčku popularity marihuana a s ní "taneční droga" extáze. Kromě počtu uživatelů roste také počet "drogových" trestných činů. Zatímco v roce 2001 bylo za tyto činy stíháno 1952, loni to bylo už 2204 lidí. Vzrostl také počet lidí stíhaných za obzvlášť kritizované držení "množství drogy většího než malé" ze 166 předloni na 178 loni. Další nepříliš povzbudivé zprávy přicházejí s čísly o množství zadržených drog. Za rok 2002 bylo policií zadrženo 157 kilogramů drog. To je odhadem pouze čtvrtina procenta všech drog ročně v Česku spotřebovaných. Policie se proti této informaci ohradila. "Je pro mě absolutní záhadou, jak k takovému přesnému 'vědeckému' zjištění může kdokoliv dojít," reagoval šéf policejní protidrogové centrály Jiří Komorous. Připustil ale, že ani v ostatních demokratických zemích není situace lepší. Podle Josefa Radimeckého, šéfa sekretariátu protidrogové rady, lze však z dat z minulého roku vypožorovat i dost pozitivních trendů. "Zastavil se například růst případů, kdy lidé zkoušeli jako první hned tvrdou drogu," řekl Radimecký. Nepřibývá také lidí, kteří berou tvrdé drogy typu heroinu či pervitinu. Jejich počet se zastavil na zhruba 35 až 37 tisících, z nichž až 32 tisíc drogy užívá injekčně. Mezi nimi se pak podle závěrů studie najde stále více těch, kteří se snaží vyléčit či jsou v kontaktu s nízkoprahovými centry. "To je pozitivní - lze tak lépe ovlivňovat jejich chování," komentoval tento trend Viktor Mravčík z Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti. Klesl počet úmrtí narkomanů na předávkování. Loni jich bylo 115, předloni 167. Zpráva pak konstatuje, že situace v ČR se v posledních letech v základních ukazatelích neliší od stavu v zemích EU. Marihuanu užívá v Česku až pětina dospělých, v zemích unie je to pětina až čtvrtina populace. Vrásky však dělá odborníkův trend, podle něž roste počet lidí, kteří užívají rekreačně marihuanu a extázi. "Nárůst rekreačního užívání je jeden z hlavních problémů. Souvisí to hlavně s tolerancí legálních drog. Jsme kritizováni i ze strany EU za absenci regulace reklamy na alkohol a cigarety," poznamenal Mravčík. Další špatné zprávy přicházejí z oblasti, která se začala slibně rozvíjet - ze substituční léčby. Od září platí novela zákona, která substituční látku Subutex řadí k lékům, jež mohou lékaři předepsat pouze na recept s modrým pruhem, který je přísně kontrolován a evidován. Tím se cesta narkomanů k levné náhradní látce zkomplikovala, její cena na černém trhu se zvýšila a mnoho narkomanů se vrátilo k tvrdým drogám. "Od září podle informací z terénu dramaticky klesá užívání Subutexu mezi narkomany, snížila se dostupnost substituční léčby v Česku," sdělil Mravčík. "Obávám se, že příští rok budou čísla mnohem méně příznivá než letos," doplnil Petr Popov ze Společnosti pro návykové nemoci. Podíl substitučního způsobu léčby tvoří pouze sedm procent, na rozdíl od až 60 procent v zemích EU.

Kolik lidí užilo jaké drogy v roce 2002:
konopné látky 950 000 lidí
opiáty, LSD, a amfetaminy 200 000 lidí
extáze 250 000 lidí

Drogy v číslech

19.11.2003 – Lidové noviny – Str. 12 – Názory

Autor: Martin Zvěřina

Statistické údaje jsou příznivé. Relativně

Výroční zpráva "o stavu ve věcech drog" vypracovaná Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti je mírně optimistická. Přibývá sice lidí, kteří drogu vyzkoušeli - zaexperimentovali si (v roce 2002 jich byl milion), zároveň však stagnuje počet pravidelných a problémových uživatelů (35 až 37 tisíc) orientujících se na heroin a pervitin. Tato skupina také statisticky stárne, z čehož

výroční zpráva vyvozuje, že těžkých narkomanů nepřibývá. Zmiňované trendy jsou výsledkem statistických šetření, přičemž v žádném z nich není zohledněna dynamika této problematiky. Relativně příznivé letošní výsledky se tudíž nemusejí příští rok opakovat. To ostatně vědí i autoři zprávy, kteří konstatují, že i vlastní sběr dat o narkomanech, experimentátorech a jejich chování má k dokonalosti daleko.

Opravdová záhada

Povzbudivé je, že zpráva reflektuje negativně aktivitu některých škol, jež jako prevenci chápou policejní "šťáry" ve školách. Sporným - zejména z pohledu ministerstev vnitra a zdravotnictví - zůstává preventivní testování drogy extáze na tzv. taneční scéně. Rizikovost tohoto počínání je zřejmá (testující může fungovat na straně nabídky), avšak nelze zapomenout, že pokud tento způsob komunikace s experimentující mládeží funguje, jak má, může udělat mnoho užitečného. Ostatně nesporné výsledky má protidrogová politika v nízkém výskytu virové hepatitidy či HIV/AIDS, což není zanedbatelné. Množství nelegálních drog, které v roce 2002 zachytila policie, přý předstává zhruba čtvrtinu procenta z celkového objemu zakázaných látek distribuovaných na území ČR. Z toho jednoznačně vyplývá, že represivní složky mají tolik prostoru pro svou činnost, že nemusejí aktivity občanských sdružení likvidovat již v zárodečné fázi. Počet stíhaných za překročení zákona v souvislosti s drogami podle policejních statistik vzrostl pouze mírně (i přesto, že byla rozšířena skutková podstata trestného činu šíření toxikomanie) a soudy se stále častěji přiklánějí k alternativním trestům. Znamená to, že se u nás primárně uživatelé drog nestihají. Největší rezervu má protidrogová politika ve sběru dat, což je pochopitelné, a v koordinaci jednotlivých ministerstev, což je při nárůstu počtu úředníků opravdová záhada.

Zpráva EU: Češi patří k největším uživatelům marihuany a extáze

26.11.2004 – Lidové noviny – Str. 01 – Titulní strana

Autor: pat, čtk

PRAHA - Evropský výzkum o užívání drog potvrdil český sklon k neřestem. Česko patří k zemím s největším počtem uživatelů marihuany a takzvaných tanečních drog v Evropské unii. Vyplývá to z výroční zprávy o stavu drogové problematiky v EU a Norsku za rok 2004, kterou zveřejnilo Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost.

"Nejvyšší odhady byly zaznamenány v Česku, Španělsku, Francii, Irsku a Británii," uvádí se ve zprávě. Marihuany podle textu kouří nebo jinak užívají až čtyři procenta mladých lidí z těchto zemí. Celkem konopí denně užívají v unii asi tři miliony lidí. Alespoň jednou za měsíc ho pak kouří desetina lidí mezi 15 a 34 lety a až sedm procent všech dospělých do 64 let.

Marihuana je v EU drogou číslo jedna. Následují amfetaminy. V Česku, Německu, Irsku, Nizozemsku, Portugalsku a Británii je stejně rozšířená, nebo dokonce ještě rozšířenější takzvaná taneční droga extáze.

Lepší situace je podle zveřejněné studie například v Řecku, Finsku či Norsku, kde se s marihuanou setkalo pouze asi deset procent mladých lidí. Ze studie také vyplývá, že marihuanu si pak v EU častěji dávají muži než ženy. Podle zprávy je tendence pravidelného užívání konopí v unii na vzestupu. Lidí, kteří uvádějí jako důvod léčby závislost na konopí, přibývá. Přímou vazbu mezi vyšší spotřebou drogy a počtem žádostí o léčbu ale EMCDDA nenašlo.

V poslední době se objevily spekulace, že za rostoucím počtem pacientů v léčebnách stojí větší síla drogy. Podle zprávy silnější konopí pochází z "domácí výroby", kdy se rostliny pěstují v krytém prostředí. Podíl této produkce na evropském trhu je však malý. Dovážená droga obsahuje podle zprávy až třikrát méně účinných látek.

Zatímco ostatní státy EU trápí stoupající spotřeba kokainu, Česko tyto problémy nemá. "Kokain se tu tolik neužívá, protože ČR má svůj vlastní pervitin," uvedla Korčišová.

Na rozdíl od situace v jiných státech si ale čeští narkomani častěji drogy píchají. Zatímco v EU bere drogy injekčně průměrně 60 procent uživatelů, v ČR je jich 90 procent. Přesto se mezi závislými méně vyskytuje virus HIV a infekční choroby. Česko za to vděčí i dobrým programům, mezi něž patří výměna stříkaček. "Podprůměrná čísla má ČR také v počtu trestných činů spojených s drogami a méně je i předávkování," dodala Korčišová.

Zatímco v České republice klesá experimentální i problémové užívání pervitinu a heroínu, stoupá rekreační a experimentální užívání marihuany a extáze.

Příloha č. 3

Články Lidových novin ke kapitole V. III. Skandalizace.

Policisté čekají na výsledky testů Chantal Poullain

17.07.2003 – Lidové noviny – Str. 02 – Domov

Autor: hkr, čtk

OLOMOUC - Pila Chantal Poullain před pondělní dopravní nehodou v Olomouci alkohol? Převážela v autě drogu, nebo byla pod vlivem drog? Podle nejmenovaného policejního zdroje iDnes našli policisté při prohlídce hereččina vozu Ford Galaxy rozkládací hůl a v ní bílý prášek. Ten má být podroben policejním expertizám. Oficiálně však policisté na toto téma nechtějí nic sdělit. "Nic takového nemohu nyní potvrdit," uvedla pouze včera olomoucká policejní mluvčí Alexandra Skotnicová. Podle ní se zkoumají krevní vzorky Chantal Poullain. "Výsledky by měly být známy v pátek nebo v pondělí," doplnila Skotnicová. Až poté budou moci policisté říci, zda herečka byla pod vlivem alkoholu, či dokonce drog. Experti také zkoumají vůz Ford Galaxy, kterým Chantal Poullain jela. Uvedla totiž, že jí u fordu selhaly brzdy. "Expertiza vozu bude trvat déle," řekla policejní mluvčí. Známa herečka havarovala v pondělí na olomouckém kruhovém objezdu. Nedala přednost Renaultu Clio, jehož posádka, řidič a spolujezdkyně, utrpěla vážná zranění. Chantal Poullain měla otřes mozku, a pokud se prokáže, že nehodu zavinila, hrozí jí až osmiletý trest odnětí svobody. Zdravotní stav třiatřicetileté ženy a o rok mladšího řidiče renaultu se podle lékařů zlepšil. Žena s poraněnými játry a žebry se v úterý podrobila operaci. Lékaři zastavili krvácení, pacientka je stále na ARO Fakultní

nemocnice v Olomouci. Její kolega leží s poraněnou pávní na traumatologické klinice. "U muže je podle lékařů stav dobrý, u jeho spolujezdkyně ho můžeme označit za stabilizovaný. Délku léčení však nyní odhadnout nelze, stejně tak nemůžeme vyloučit trvalé následky zranění," řekl včera mluvčí fakultní nemocnice Stanislav Kopečný. Kruhový objezd, na kterém se nehoda stala, patří podle policistů k nejkritičtějším místům olomouckých silnic.

Drogy jsem nikdy neměla, brání se Chantal Poullain

18.07.2003 – Lidové noviny – Str. 04 – Domov

Autor: čtk

BRNO - Herečka Chantal Poullain včera popřela spekulace médií o tom, že se v jejím havarovaném autě našla droga. "Já jsem drogy v životě neměla," řekla. K dopravní nehodě, při níž byli zraněni dva lidé, se nechtěla příliš vyjadřovat. Připustila, že jela rychle a udělala chybu. Poullain v pondělí večer nedala přednost v jízdě a s vozem Ford Galaxy se srazila s Renaultem Clio jedoucím na kruhovém objezdu. Z nehody vyvázla s otřesem mozku. Právní zástupce herečky Michael Buchlovský řekl, že podá trestní oznámení na některá média pro trestný čin pomluvy a poškozování cizích práv, zároveň podá i žalobu na ochranu osobnosti. V žalobě se chce herečka domáhat i náhrady škody a vysouzenou částku věnovat ve prospěch dvou lidí, které zranila. Žena má poraněná játra a žebra a muž pánev. Matka zraněné spolujezdkyně Jana Stratilová uvedla, že se s nimi herečka po nehodě kontaktovala a nabídla finanční pomoc. "Přijela do Olomouce a řekla, že je jí to líto. Nabídla nám peníze. My jsme je odmítli, chceme mít jen zdravou dceru a jejího přítele. Nicméně si napsala číslo našeho konta," řekla Stratilová. K podezření, že vezla drogy, Poullain řekla, že měla ve voze dvě hole. V nich byla malá sklenička, jednu z nich údajně vezla jako legrační dárek příteli. Skleničku si prohlédla jen v jedné holi a podle ní byla trošku bílá, jakoby od vody, která se vypařila. Alkohol v krvi herečky policie po nehodě dechovou zkouškou vyloučila. Případ převzala kriminální policie. Pokud se prokáže vina řidičky, hrozí jí až pětiletý trest vězení.

Bulvár snižuje důstojnost Chantal Poullain

23.07.2003 – Lidové noviny – Str. 13 – Horizont

PETICE

Sdílíme opravdovou, hlubokou účast s oběťmi autonehody, kterou zavinila Chantal Poullain. Víme, že i ona vnímá jako své hluboké provinění, že dvěma mladým lidem způsobila těžká zranění, a je připravena nést důsledky za své pochybení. Nemůžeme však v takové životní situaci, která je těžkou jak pro oběti nehody, tak i pro Chantal, nečinně přehlédnout zprávu internetového deníku iDNES, kde se uvádí, že "...ve společenských kruzích nebyla Ch. P. podle mnohých hlasů příliš oblíbená", stejně jako tvrzení pana Vančury, že "kamarády v podstatě žádné nemá a skoro nikdo o ní nic neví". Máme Chantal Poullain velice rádi jako vzácnou osobnost, kolegyni, hluboce si ji také vážíme za její činnost v nadaci Archa Chantal, kterou nezištně pomáhá nemocnicím a léčebným zařízením mnoho let. Známe ji jako člověka morálního, citlivého, nezištného a statečného. Chantal Poullain své vlastnosti jistě prokáže i postojem k vině na autonehodě, stejně jako k jejím obětem. V situaci, která je tak hluboce a bolestně těžkou jak pro oběti nehody, tak i pro Chantal Poullain, je pro nás zcela nepřijatelné, aby byla bulvárními médii snižována její důstojnost a umocňováno její osobní neštěstí falešným zkreslováním její osobnosti na základě zcela nepravdivých informací.

Jiří Schmitzer, herec, Ivana Chýlková, herečka, Jiří Lábus, herec, Marta Kubišová, zpěvačka, Karel Schwarzenberg, Věra Chytilová, režisérka, Ladislav Smoček, režisér, Eva Holubová, herečka, Jan Kraus, herec, Karel Roden, herec, Jan Stern, dramaturg ČT, Jana Krausová, herečka, výtvarnice, Jiří Ornest, herec, režisér, Jiří Vacek, předseda KDU-ČSL Libereckého kraje, Bohumil Klepl, herec, Hana Burešová, režisérka, Břetislav Rychlík, herec, režisér, Milan Hein, ředitel divadla Ungelt, Josef Žluták Hrubý, herec, Jana Žemličková, výtvarnice, Markéta Černá, výtvarnice, Markéta Jírova, ak. malířka, Naďa Dvorská, redaktorka, Marek Šedivý, výkonný ředitel Informačního centra neziskových organizací, Marcela Dvořáková, tajemnice K. Schwarzenberga.

Chantal v zajetí médií

26.07.2003 – Lidové noviny – Str. 17 – Neděle

Autor: David Garkisch

Na počátku byla autonehoda. Pak se rozpoutala mediální smršť - čtenáři mohli získat dojem, že ze Chantal Poullain se přes noc stala troška bez přátel, která navíc bere drogy. Kauza ale rychle dostala zcela jiný rozměr. Na stranu herečky se postavili její přátelé a kolegové. Policie odmítla podezření "o neznámé látce v krvi". Internetový server iDnes se herečce nakonec omluvil. Zjišťovali jsme, co všechno se vlastně odehrálo.

Minulé pondělí večer se Chantal Poullain řítla ve svém Fordu Galaxy ke kruhovému objezdu v Olomouci. Na místě, kde je maximální předepsaná rychlost pouhých třicet kilometrů v hodině, měla na budíku palubní desky, jak sama přiznává, větší cifru. Na kruhovém objezdu nedala přednost a se svým vozem narazila do projíždějícího Renaultu Clio. V něm seděli dva mladí lidé - dvaadvacetiletý "řidič" (později se ukázalo, že žádný řidičák nemá) a o rok starší dívka. Zatímco Chantal Poullain vyvázla z nehody "pouze" s otřesem mozku, který jí způsobil airbag, muž má zraněnou pánev a dívka rozsáhle poraněná játra a zlomená žebra. V současné době jsou už oba mimo bezprostřední ohrožení života a čeká je dlouhá léčba těžkých zranění. Policie už vyloučila, že by herečka řídila opilá, nicméně stále čeká na další výsledky expertiz jejího krevního vzorku či brzd jejího vozu. Až potud jde o nešťastnou, nepříjemnou a neúmyslnou autonehodu, jakých se denně stávají na českých silnicích snad desítky. "To, že jsem zranila dva mladé lidi, to je pro mě nadosmrti tím největším trestem. Vinu na nehodě nepopírám a je pro mě důležité, že už se jim daří líp," říká s odstupem dvou týdnů herečka. Nebýt toho, že aktérem a zřejmě i viníkem nehody je Chantal Poullain, stěžl by se média o takovou zprávu zajímala. Snad by o ní informovali policisté ve své denní svodce a možná by ji místní olomoucké noviny otiskly v černé kronice. Ale popularita má i své stinné stránky a nehody slavných prostě nejsou stejné jako nehody obyčejných smrtelníků. Platí to pro herce, zpěváky i politiky. Celkem pochopitelně se proto o nehodu zajímala i větší a renomovanější média a samozřejmě také bulvár. Herečka však s sebou při nehodě neměla jen řidičák na slavné jméno Chantal Poullain, ale také dvě vycházkové hole. Ani na tom by nebylo nic neobvyklého, pokud by hole navíc neskrývaly dutinu s jakousi skleněnou ampulí. "Tajnou skrýš" objevil policista, který vzpříčenou hůl tahal z vozu ven. I to by však bylo v pořádku, kdyby byly ampulky křišťálově čiré. Sklo bylo však potažené neznámým světlým povlakem. Policie správně usoudila, že takové hole jsou v takové situaci podezřelé a neznámý "prášek" proto putoval na expertizu. Ta však ani za dva týdny není hotová a její výsledky policisté snad oznámí v pondělí. Informace o tajemné skrýši tajemného prášku v tajemných holích však pronikla na veřejnost a média rozpoutala skandál. Dva dny po nehodě vyšel v deníku Blesk článek s titulkem: "Bílý prášek v holi! Kokain?". Pro méně bystré čtenáře grafik dodal i nápis "Průšvih". Autoři textu popsali nejen detaily nehody,

ale už v prvním odstavci se pustili na tenký led spekulací o drogách v autě herečky. S označením svých zdrojů si příliš starostí nedělali. "Očiti svědci" prý tvrdili, že Chantal Poullain nebyla po nehodě zcela při smyslech, "dobře informovaný policejní zdroj" - zřejmě se smyslem pro černý humor - zase prohlásil: "Nepředpokládáme, že by to byla jedlá soda nebo prášek do pečiva." A z Chantal Poullain, dosud proslulá jen svým herectvím a rozsáhlou charitativní prací, se přes noc stala téměř narkomanka. Na co je však u bulvárního deníku čtenář zvyklý, překvapilo u internetového zpravodajského serveru iDnes. Ten společně s MF Dnes informoval o události po několik dní takovým způsobem, že se Chantal Poullain rozhodla obě redakce společně s Bleskem zažalovat. "To, co se stalo a co jsem způsobila, nikomu nedávám právo, aby o mně lhal. A spojovat se mnou jakékoli drogy, je lež!" vysvětluje své rozhodnutí herečka. iDnes ve své horlivosti případ nešťastně posunul do zcela jiné roviny. Zpráv serveru překvapivě využil i bulvární Blesk, který se na iDnes odvolával dokonce na titulní straně. Výsledky expertiz sice stále ještě nezná ani policie, ale podle MF Dnes a serveru iDnes bylo už po pár dnech jasné, že herečka "měla v krvi neznámou látku". Zdrojem této informace se stali jacísi anonymní policisté s údajně podrobnými informacemi o případu. Olomoucká policejní mluvčí Jitka Dolejšová však něco takového rozhodně odmítá. "O žádné neznámé látce v krvi Chantal Poullain nic nevíme," prohlásila mluvčí. A zároveň vysvětlila i několikadenní prodlení, s nímž se veřejnost dozvěděla, že mladý řidič neměl řidičský průkaz. "To není žádná tajná informace. Policisté to brzy zjistili, ale na vyšetřování nehody to nebude mít žádný vliv. Pokud ten mladík dopravní nehodu nezavinil, a to je skoro jasné, považuje se to jen za přestupek," vysvětlila Jitka Dolejšová.

Asi největším omylem médií a především iDnes byl však článek s titulem "Chantal - divný pavouk". Jeho jediným zdrojem byl hudebník Jan Vančura, hereččin známý. Server použil jeho citace, podle nichž je Poullain "v poslední době dost divná", "kamarády v podstatě žádné nemá a skoro nikdo o ní nic neví". Kromě toho opět nechyběla zmínka o drogách. Vančura záhy tato slova popřel a redakce asi po šesti hodinách článek ze svých internetových stránek stáhla. Teď ji žalobou vyhrožuje kromě herečky i hudebník Vančura. Boj, který se proti Chantal Poullain náhle rozpoutal, ji podle vlastních slov naprosto ohromil. "Je to strašně nelidské. Nejen pro mě, ale i pro rodiče těch dětí. Moc mi pomáhá, že spolu vycházíme, i když je to pro obě strany těžké. A do toho všeho ještě ty lži, pomluvy o mých kamarádech a zprávy, že mám divné oči a bůhví co. Vždycky jsem nad bulvárem nakonec mávla rukou, ale tohle je příliš. To se nesmí už opakovat, nikomu!" vysvětlila evidentně rozrušená herečka, proč hodlá žalovat zmiňované deníky a redakci iDnes. Na její obranu v médiích povstali právě její známí a kamarádi. Herec Jan Kraus sepsal veřejný dopis a obvolal několik společných známých, zda ho nechťjí podepsat. Pod jeho text se připojilo šestadvacet osobností - herců, umělců i politiků jako například Karel Schwarzenberg, Ivana Chýlková, Jiří Schmitzer, Eva Holubová, Jan Štern, Jiří Ornest a další. "Nechceme zpochybňovat její vinu a ani bychom si to nedovolili. Ale nikdo si nesmí dovolit takové pomluvy. To je nepřijatelné, ať už jde o Chantal, nebo někoho jiného. Já to vidím jako dvě tragédie - první je to, co se stalo při té nehodě a druhou je stav médií v Čechách," tvrdí Kraus. Vztek a rozčilení při jeho slovech na něm bylo znát víc než na Chantal Poullain.

Média po necelých dvou týdnech vystřízlivěla, téměř přestala spekulovat a čekají stejně jako aktéři nehody, policisté a veřejnost na výsledky expertiz. Redakce iDnes se k případu postavila čelem a chybu uznala. Zveřejnila omluvu Janu Vančurovi a Chantal Poullain a šéfredaktor Jaroslav Kábele se oběma omluvil osobním dopisem. Ve čtvrtek pak tento dopis otiskla MF Dnes. "Nezřikáme se odpovědnosti. Byla to chyba a my jsme se omluvili všem, i čtenářům. Kromě toho, že jsme udělali chybu, děláme také 99,99 % poctivé práce a nelze nás kvůli jednomu selhání přirovnávat k bulváru," prohlásil Jaroslav Kábele. Největší chybu vidí v tom, že autorka svůj text nedostatečně "uzdrojovala". „Když jsme objevili ten bílý prášek a nějaké povídačky o tom, že by paní Poullain mohla brát drogy, snažili jsme se někde zjistit, jestli na tom může být něco pravdy, nebo ne. A tak jsme se dostali k panu Vančurovi. Ten o Chantal Poullain řekl i něco velmi nepěkného, co jsme nakonec raději ani nepoužili. Problém je v tom, že když jsme článek vydali, pan Vančura všechno zapřel," trvá na pravdomluvnosti redaktorky šéfredaktor Kábele. "Naše kardinální chyba byla v tom, že jsme si to neuzdrojovali sami, neměli jsme to nahanané a měli jsme jen jeden zdroj," popsal selhání redakce její šéf. Na rozdíl od něj si kolegové v Blesku z rozruchu kolem jejich textů příliš mnoho nedělají. "Žaloba proti nám? To je jejich velké právo. My si žádného pochybení vědomi nejsme. Odvolávali jsme se na informace iDnes a na spekulace o nejasnostech máme nárok," prohlásil zástupce šéfredaktora Jiří Fabián. Odhodlání herečky Poullain bránit se proti osočování tiskem zřejmě spor dovede až před soud. Totéž jí radí i předsedkyně etické komise Syndikátu novinářů Barbora Osvaldová. "Tenhle případ neřešíme, protože se na nás ještě nikdo neobrátil. Obecně ale platí, že každý, kdo se cítí být poškozen prohrškou proti žurnalistické etice, by se měl obrátit na redakci a na soud. A v druhé řadě třeba na nás," doporučuje Osvaldová. Její etická komise však nikomu nezaručí odškodnění ani omluvu. Vydá pouze verdikt, který zveřejní v ČTK, odkud jej mohou nebo nemusí ostatní média použít. "Náš verdikt může být pro média trestem jen v rovině morální. Nemáme takové pravomoci jako třeba etická komise ve Velké Británii. Tam je to mnohem větší a významnější orgán, kterému obvykle předsedá nějaký lord. Verdikt této komise pak musejí ze zákona dotčená média publikovat," vysvětlila Osvaldová. A dítě hole s neznámým práškem? Jednu Chantal Poullain používala kvůli bolavým zádům, druhou vezla jako dárek známému. Podobné hole bývají v Praze i jinde k dostání jako pseudostarostitnost nebo vtipný dárek. Ukrytá skleněná ampule je totiž určena pro tvrdý alkohol. Usazeniny na skle si herečka nedokáže vysvětlit, ale nepochybuje o tom, že expertizy drogy vyloučí. V pondělí snad bude jasněji.

Chantal Poullain pila před nehodou alkohol

29.07.2003 – Lidové noviny – Str. 04 – Domov

Autor: čtk

OLOMOUC - Herečka Chantal Poullain, která před dvěma týdny havarovala v Olomouci a vážně zranila dva mladé lidi, pila před jízdou alkohol. Olomoucká policejní mluvčí Jitka Dolejšová včera uvedla, že zkouška prokázala v krvi řidičky 0,2 promile alkoholu, což odpovídá například jednomu vypitému pivu. Znalci neshledali v krvi herečky omamné a psychotropní látky a drogy prozatím nenalezli ani v lahvičce uschované ve vycházkové holi, kterou měla herečka v autě. Technickou závadu na voze znalci vyloučili. "Výsledky ještě nejsou konečné, znalci provádějí dílčí analýzy na přítomnost drogy v lahvičce. Výsledky budeme znát nejdříve v úterý," řekla včera Dolejšová. Skutečnost, že řidička před jízdou požíla alkohol, nebude mít podle mluvčí vliv na obvinění. To zatím nepadlo, vyšetřovatelé čekají na konečné závěry znalců. Za ublížení na zdraví hrozí Chantal Poullain až pět let vězení. "Záleží na tom, jak tuto okolnost vyhodnotí soud," dodala mluvčí. Výsledky však nejsou oficiálně potvrzené, policie ještě neobdržela písemnou zprávu. Podle mluvčího olomoucké fakultní nemocnice Stanislava Kopečného se mladík, který při nehodě utrpěl vážné poranění pánve, úspěšně zotavuje z druhé operace kyčle. "Ještě týden bude u nás, poté si přeje převoz do šumperské nemocnice. Jeho stav lékaři označují za uspokojivý. V budoucnu však nevylučují další operativní zákrok," řekl včera Kopečný. Spolujezdce mladíka se léčí z poranění jater v šumperské nemocnici. Její rodina si nepřeje, aby lékaři poskytovali informace o jejím stavu. Chantal Poullain havarovala v polovině července v Olomouci na kruhovém objezdu, když jela ze Šumperku. Svým vozem Ford Galaxy se srazila s Renaultem Clio jedoucím na kruhovém objezdu. Později připustila, že jela příliš rychle. Policistům řekla, že jí nefungovaly brzdy. Dechová zkouška požití alkoholu před jízdou nepotvrdila. Policie po několika dnech vyšetřování uvedla, že řidič renaultu neměl řidičské oprávnění. Nehodu ale nezpůsobil, proto se bude tato okolnost řešit jen jako přestupek.

Policie: Lahvička v holi herečky Poullainové neobsahovala drogy

30.07.2003 – Lidové noviny – Str. 06 – Domov

Autor: čtk

OLOMOUČ - Lahvička s bílým práškem ukrytá ve vycházkové holi herečky Chantal Poullainové neobsahovala podle expertů žádné drogy.

Hůlku měla herečka v autě při nedávné dopravní nehodě v Olomouci. "Výsledek expertizy na přítomnost omamných a psychotropních látek v ampulce, která byla nalezena ve vozidle (Chantal Poullainové), je negativní," řekla včera olomoucká policejní mluvčí Jitka Dolejšová. Přítomnost drog znalci nezjistili ani v hereččině krvi, ve které ale naměřili 0,2 promile alkoholu. Experti také vyloučili technickou závadu na voze, Poullainová totiž zpočátku tvrdila, že jejímu automobilu nefungovaly brzdy. Později připustila, že jela příliš rychle. Policie zatím herečce obvinění nesdělila. "Policejní rada trestní stíhání zahájí hned, jak budou shromážděny všechny materiály," uvedla mluvčí. Poullainové za ublížení na zdraví hrozí až pětileté vězení. Nehoda se stala v polovině července v Olomouci na kruhovém objezdu. Poullainová se svým vozem nedala přednost v jízdě a ve velké rychlosti se srazila s projíždějícím Renaultem Clio. Jeho řidič utrpěl vážné poranění pánve a nyní se zotavuje z druhé operace kyčle. Jeho spolujezdkyně se léčí z poranění jater. Poullainová vyvázla s otřesem mozku.

Straka odmítá nařčení z užívání kokainu a bude se bránit

20.12.2004 – Lidové noviny – Str. 22 – Sport speciál

Autor: čtk

PRAHA - Trenér František Straka se hodlá bránit proti nařčení, že byl odvolán od fotbalistů pražské Sparty proto, že bral kokain. Kvůli této spekulaci, kterou otiskla Mladá fronta Dnes, žádá kouč omluvu a chystá se podat žalobu. "Obsah článku může výrazně poškodit moji budoucí kariéru a již zle ublížil mé rodině," uvedl Straka v prohlášení, které zaslal ČTK. MFD s odvoláním na nezávislé zdroje napsala, že prezident Sparty Vlastimil Košťál přistihl Straku v kanceláři, jak šnupe kokain. Košťál tyto informace v rozhovoru pro list odmítl a důrazně je popřel také Straka. "Nikdy jsem nezavdal sebemenší příčinu k jakýmkoliv poznatkům, že bych měl cokoliv společného s omamnými látkami. Tvzení opírající se o tzv. nezávislé zdroje, že jsem byl dokonce přistižen prezidentem Sparty panem Vlastimilem Košťálem při manipulaci s nimi, je naprosto mystifikující," uvedl Straka. Odvolaný kouč se chce nařčení bránit. "Žádám již nyní prostřednictvím svého právního zástupce o tiskovou omluvu s tím, že bude následovat žaloba na ochranu osobnosti s požadavkem na odpovídající satisfakci. Celá věc bude postoupena orgánům policie k posouzení případné trestní odpovědnosti konkrétních osob," uvedl Straka v prohlášení.

I Sparta spekulace o drogách popírá

Informace, že by za Strakovo odvolání mohlo údajné užívání kokainu, popřeli i zástupci letenského klubu. "Sparta nemá žádné indicie, které by nasvědčovaly této skutečnosti a těmto zprávám nevěří. Apelujeme tímto na média, aby s podobnými informacemi nespojovala letenský klub a nepoškozovala jméno Sparty ani Františka Straky. Trenér vykonal pro Spartu spoustu užitečné práce, která nesmí být tímto způsobem znevažována," uvedla mluvčí klubu Lenka Raková.

O spartánském kokainovém srdci a desetiboji pouštěném z playbacku

20.12.2004 – Lidové noviny – Str. 27 – Sport speciál

Autor: Martin Záruba

Sportovní diář Martina Záruby

Jak se mu vždy leskly vzrušením oči! Jak emotivně hovořil o úspěších i neúspěších! S jakou vášní odkazoval na své vzory z německé bundesligy...

Za projevy fotbalového bouřliváka všichni hledali spartánské srdce. Prý to byla chyba, podle několika na sobě nezávislých zdrojů se celá věc má údajně takto: Františku Strakovi se leskly oči vzrušením, protože si právě šnupl kokainu. Emotivně hovořil o úspěších i neúspěších, protože si před každým příchodem na tiskovou konferenci dal na toaletě "čáru". Vášnivě odkazoval na Christopa Dauma, protože ten podlehl kokainu ještě před ním. Nezávislé zdroje udělaly z bývalého spartánského kouče jednou provždy závislého. Takový konec si Straka rozhodně nezasloužil. Pokud budou také další trenérské vyhazovy probíhat podle tohoto scénáře, máme se na co těšit.

Až se třeba bude muset po důkladné analýze jarní ligové části poroučet Jaroslav Hřebík, dozvíme se z "nezávislých zdrojů", že pravým důvodem nejsou výsledky Sparty, ale skutečnost, že místopředseda představenstva Křetinský přistihl Hřebíka (pan Hřebík promine), jak se v kanceláři zamyká s fanynkami. Ať už František Straka podle médií provedl cokoliv, hooligans na tuto absurdní hru nepřistoupili a stojí jednoznačně na jeho straně. Možná se mu tak chtějí odvděčit za dobře miněnou radu, aby si nerozbiželi huby přímo na stadionu, ale na Letenském pláni. Bude zajímavé pozorovat, zda Strakův vyhazov nebude pro podnikatelskou skupinu J&T kontraproduktivní. Straka jim sice nevydělal v Lize mistrů tolik, kolik si představovali, ale zase díky respektu radikálních ultras ušetřil klubovou pokladnu zbytečných pokut.

Nepsané dohody se nyní ruší, UEFA si mně ruce a primitivové v anonymních kuklách a spartánských šálách mají zase o důvod víc, proč rasisticky bučet, někoho bezdůvodně napadnout nebo házet světlice na trávník.

Pomstí tak přece vyhazov jejich "Franze"...

Roman Šebrle je novým králem českého sportu, ale při slavnostním vyhlášení se mu zábavy hodné krále nedostalo. V Aténách zvítězil, protože šel do všeho naplno. Hvězdy popmusic mu však daly v hotelu Hilton návod, že to jde i jinak. Co kdyby si Šebrle vystříhl za čtyři roky v Pekingu desetiboj z "playbacku"? Po závěrečné patnáctistovce by mrkl na výsledky soupeřů a vybral by si, který svůj výkon proti nim pustí. Nehazardoval by tak se svým jménem a neriskoval by, že se něco nepovede (oštěp, disk, hlasivky).

Kouč Straka odmítl spekulaci o kokainu

20.12.2004 – Lidové noviny – Str. 28 – Sport speciál

Autor: čtk

PRAHA - Fotbalový trenér František Straka se hodlá všemožně bránit proti nařčení, že byl odvolán od fotbalistů pražské Sparty proto, že bral kokain. Kvůli této spekulaci, kterou otiskla Mladá fronta Dnes, žádá kouč omluvu a chystá se podat žalobu.

"Obsah článku může výrazně poškodit moji budoucí kariéru a již zle ublížil mé rodině," uvedl Straka ve svém prohlášení. MFD s odvoláním na nezávislé zdroje napsala, že prezident Sparty Vlastimil Košťál přistihl Straku v kanceláři, jak šnupe kokain. Košťál tyto informace v rozhovoru pro list odmítl a důrazně je popřel také Straka. "Nikdy jsem nezavdal sebemenší příčinu k jakýmkoliv poznatkům, že bych měl

cokoliv společného s omamnými látkami. Tvrzení opírající se o tzv. nezávislé zdroje, že jsem byl dokonce přistižen prezidentem Sparty panem Vlastimilem Košťálem při manipulaci s nimi, je naprosto mystifikující," uvedl Straka, kterého ve funkci ve čtvrtek nečekaně nahradil Jaroslav Hřebík. Odvolaný kouč se chce nařčení bránit. "Žádám již nyní prostřednictvím svého právního zástupce o tiskovou omluvu s tím, že bude následovat žaloba na ochranu osobnosti s požadavkem na odpovídající satisfakci. Celá věc bude postoupena orgánům policie k posouzení případné trestní odpovědnosti konkrétních osob," uvedl dále Straka. Spekulace, že by za Strakovo odvolání mohlo údajně užívání kokainu, popřeli i zástupci letenského klubu. "Sparta nemá žádné indicie, které by nasvědčovaly této skutečnosti a těmto zprávám nevěří. Apelujeme tímto na média, aby s podobnými informacemi nespojovala letenský klub a nepoškozovala jméno Sparty ani Františka Straky. Trenér vykonal pro Spartu spoustu užitečné práce, která nesmí být tímto způsobem znevažována," uvedla v prohlášení tisková mluvčí Lenka Raková. Podle ní neexistují jiné důvody odvolání, než jaké byly uvedeny na čtvrteční tiskové konferenci. Viceprezident Sparty Daniel Křetínský na ni prohlásil, že Hřebík je vhodnějším koučem pro dlouhodobou koncepční práci.

Straka a kokain? Kouč se hodlá bránit žalobou

20.12.2004 – Lidové noviny – Str. 28 – Sport Speciál

Autro: čtk

Šokující odvolání trenéra Sparty Františka Straky bude mít možná soudní dohru. Kouč totiž razantně odmítl spekulace tisku, že za jeho vyhazovem byly drogy. Navíc chystá právní kroky.

PRAHA - Fotbalový trenér František Straka se hodlá všemožně bránit proti nařčení, že byl odvolán od fotbalistů pražské Sparty proto, že bral kokain. Kvůli této spekulaci, kterou otiskla Mladá fronta Dnes, žádá kouč omluvu a chystá se podat žalobu. "Obsah článku může výrazně poškodit moji budoucí kariéru a již zle ublížil mé rodině," uvedl Straka ve svém prohlášení. MFD s odvoláním na nezávislé zdroje napsala, že prezident Sparty Vlastimil Košťál přistihl Straku v kanceláři, jak šňupe kokain. Košťál tyto informace v rozhovoru pro list odmítl a důrazně je popřel také Straka. "Nikdy jsem nezavdal sebemenší příčinu k jakýmkoliv poznatkům, že bych měl cokoliv společného s omamnými látkami. Tvrzení opírající se o tzv. nezávislé zdroje, že jsem byl dokonce přistižen prezidentem Sparty panem Vlastimilem Košťálem při manipulaci s nimi, je naprosto mystifikující," uvedl Straka, kterého ve funkci ve čtvrtek nečekaně nahradil Jaroslav Hřebík. Odvolaný kouč se chce nařčení bránit. "Žádám již nyní prostřednictvím svého právního zástupce o tiskovou omluvu s tím, že bude následovat žaloba na ochranu osobnosti s požadavkem na odpovídající satisfakci. Celá věc bude postoupena orgánům policie k posouzení případné trestní odpovědnosti konkrétních osob," uvedl dále Straka v prohlášení.

Informace o drogách popírá i Sparta

Spekulace, že by za Strakovo odvolání mohlo údajně užívání kokainu, popřeli i zástupci letenského klubu. "Sparta nemá žádné indicie, které by nasvědčovaly této skutečnosti a těmto zprávám nevěří. Apelujeme tímto na média, aby s podobnými informacemi nespojovala letenský klub a nepoškozovala jméno Sparty ani Františka Straky. Trenér vykonal pro Spartu spoustu užitečné práce, která nesmí být tímto způsobem znevažována," uvedla v prohlášení mluvčí podzimního ligového mistra Lenka Raková. Podle ní neexistují jiné důvody odvolání, než jaké byly uvedeny na čtvrteční tiskové konferenci. Viceprezident Sparty Daniel Křetínský na ni prohlásil, že Hřebík je podle zástupců klubu vhodnějším koučem pro dlouhodobou koncepční práci.

Trenér Straka podstoupí test na kokain

21.12.2004 – Lidové noviny – Str. 01 – Titulní strana

Autro: maf

Bývalý kouč fotbalové Sparty odmítá nařčení, že bral drogy

PRAHA - Bývalý trenér fotbalové Sparty František Straka chce dokázat, že nikdy nebral kokain. Proto se zřejmě podrobí lékařským testům, které by měly užívání drog vyloučit. "Domnívám se, že k tomuto kroku dojde," prohlásil včera Strakov právník Jiří Polanský. O tom, že za Strakovým překvapivým odchodem ze Sparty může být právě kokain, v sobotu informoval deník Mladá fronta Dnes. Trenér se cítí pošpiněn. "Jsem silná osobnost a věřím si. Tyhle pomluvy mě nedostanou dolů," prohlásil Straka, který jen těžko zadržoval slzy.

Straka se chce očistit. Asi půjde na testy

21.12.2004 – Lidové noviny – Str. 28 – Sport

Autro: Martin Filip

Bývalý kouč Sparty se brání proti nařčení, že užíval kokain * Zřejmě podstoupí i vyšetření, které má prokázat, že drogu nebral. Všemi dostupnými prostředky se chce bývalý trenér Sparty František Straka bránit proti nařčení, že užíval kokain. Informaci v sobotu publikoval deník Mladá fronta Dnes (MFD). Straka chce očistit své jméno, je ochoten podstoupit i testy.

PRAHA - František Straka vydržel na včerejší mimořádné tiskové konferenci na Letné mluvit jen pár vteřin. Pak na půl minuty sklonil hlavu a zadržoval slzy. "Ti pánové budou potrestáni za to, jak dokázali ublížit mé rodině," vzkázal trenér lidem, kteří prý deníku MFD poskytli informaci, že byl ze Sparty vyhozen kvůli užívání kokainu. Pak předal slovo svému právníkovi Jiřímu Polanskému. Ten potvrdil, že Straka kvůli očištění svého jména zřejmě podstoupí i testy na přítomnost drogy v těle. "Je to velice osobní a citlivé. Ale domnívám se, že k tomuto kroku dojde," uvedl Polanský. Testy dokážou případně drogu odhalit i po několika týdnech od jejího požití. MFD v sobotu informovala, že se zpráva o Strakově kokainovém prohřešku šíří českým fotbalem. Kvůli tomu ho prý Sparta nečekaně propustila. Straka to ihned popřel. "Udělám všechno pro to, aby bylo moje jméno očištěno," slíbil kouč. "MFD nikdy nenapsala, že trenér Straka bere kokain. Naopak jsme mu jako první médium dali možnost, aby se vyjádřil k informaci, která o něm ve velkém rozsahu koluje ve fotbalovém zákulisí a může ho vážně poškodovat," uvedl pro LN spoluautor článku a vedoucí sportovní redakce MFD Jan Švéd. "Považuji za správné dát slovo člověku, kvůli jehož setrvání ve Spartě fanoušci manifestují, vyrostl v idol, zatímco jiní o něm mluví jako o kokainovém hříšníkovi," dodal Švéd. Straka a jeho právní zástupce však po listu požadují zveřejnění odpovědi podle tiskového zákona a také omluvu a odškodnění podle občanského zákoníku. "Pokud nedojde k mimosoudní dohodě, bude po Novém roce následovat žaloba," uvedl Polanský. Celou aféru bude prošetřovat i policie. "Došlo ke klasickému naplnění trestného činu pomluvy," prohlásil Polanský. Právník požádá deník také o zveřejnění zdrojů, na které se odvolává. Podle nich měl Straku v kanceláři letenského stadionu při šňupání kokainu přistihnout spartánský prezident Vlastimil Košťál. List může podle tiskového zákona své zdroje chránit. Polanský doufá v opak. "Uděláme všechny kroky, abychom se dostali až k osobě, která tuhle aféru odstartovala. Tam by pak byl důvod k exemplárnímu potrestání," domníval se Polanský. Já se vrátím, vzkázal Straka Zprávám o tom, že Straku přistihl při užívání drog, na tiskové konferenci vyvracel i Košťál. "Je to zcela absurdní a nehorázná lež. Nic takového se nestalo. Nikdy. Je pošpiněn a může to vyústit v ohrožení jeho trenérské kariéry. Ten, kdo tuhle informaci rozšířil, musí být

potrestán," nechal se slyšet Košťál. K žalobě se prozatím nepřipojí. Straku celá záležitost hluboce zasáhla. "Tyhle dny jsou nejtěžší v mém životě. Ale řeknu vám jednu věc, pánové: Já se vracím. Jsem silná osobnost, věřím si. Tyhle omluvy mě nedostanou dolů," řekl novinářům.

Trenér zahnaný do rohu

21.12.2004 – Lidové noviny – Str. 28 – Sport

Autor: Adam Nenadál

František Straka zřejmě podstoupí testy, které prokážou, zda se nařčení z užívání kokainu zakládá na pravdě.

Nemá jinou šanci.

Pokud by to neudělal, zůstal by v očích spousty lidí člověkem, který sáhl po droze. A mohl by vyhrát desítky a stovky soudních sporů na ochranu osobnosti. Existují jen dvě možnosti, jak případné testy dopadnou. Buď bude skutečně bývalý spartánský kouč z užívání kokainu usvědčen. Informace z "několika nezávislých zdrojů" se potvrdí a český fotbal bude mít aféru, která alespoň na chvíli zastíní současný korupční skandál. A nebo se prokáže to, na čem od začátku trvá Straka: totiž že drogy nikdy neužíval, takže ho spartánský boss Vlastimil Košťál ani nikdy nemohl přistihnout, jak šnupe v kanceláři. Ke Strakovi to není moc spravedlivé. Pokud kokain bral, byl už dostatečně potrestán vyhazovem z klubu. Pokud se ho nikdy ani nedotkl (jak přísahá), je v nezáviděníhodné pozici člověka, který musí pracně dokazovat svou nevinu. A to je vždycky těžší v případech, kdy se veřejnost ráda přikloní spíše k té více šokující verzi příběhu. Stačí si jen pročíst nejružnější internetová diskusní fóra, na nichž se probírá Strakova kauza. "Není přece kouře bez ohně," píše na nich řada fanoušků.

Impulsivní kouč si za dobu svého působení na Letně dokázal udělat jak spoustu příznivců (jak dokazují oddaní fanoušci), tak i nepřátel. Hodně lidí určitě našel i svými nešťastnými řečmi o "rozbíjení hub na Letenské pláni" - za které se ovšem vzápětí omluvil. Ale i Strakovi nepřátelé mu teď možná přejí, aby výsledky testů byly negativní. Pohled na trenéra zahnaného do rohu není hezký.

Kokain se dá z vlasů zjistit i po týdnech

22.12.2004 – Lidové noviny – Str. 28 – Sport

Autor: Martin Filip

František Straka chce podstoupit jakýkoli test, aby se očistil

Stopy po kokainu zůstávají v moči a krvi jen několik dnů. Pokud se chce bývalý trenér Sparty František Straka zbavit nařčení, že drogu bral, bude muset k testu odevzdat vzorky vlasů. Výsledky? Budou známy zřejmě během ledna.

PRAHA - František Straka včera odletěl na čtrnáctidenní rodinnou dovolenou do Venezuely. Po ní chce definitivně vyvrátit nařčení, že bral kokain. Půjde na testy, které mají vyloučit přítomnost zbytků drogy v jeho těle. "Jsem připraven podstoupit jakýkoli test, abych se očistil," prohlásil Straka jednoznačně v pondělním rozhovoru pro rádio Frekvence 1. Kouč, který byl ve čtvrtek nečekaně vyhozen ze Sparty, se zkoušce podrobí patrně v lednu, po návratu do Prahy. "Dá se předpokládat, že pan Straka testy podstoupí po příjezdu z dovolené. Ale tohle už si bude zařizovat sám," řekl včera LN Strakův právník Jiří Polanský. Kdy přesně a kam trenér na test půjde, nechce říct. "Nebudeme podporovat nějaké spekulace. Vše zveřejníme, až budou známy výsledky," prohlásil Polanský. Straka chce vyvrátit veškeré pochybnosti a pak udeřit na ty, kdo nepříjemnou zvěst šířili světem českého fotbalu. Aby se vyhnul pochybnostem, bude muset k testování odevzdat vzorek svých vlasů. Právě v nich zůstávají stopy po drogách nejdéle. "Testy se provádějí většinou z moči. V ní ani v krvi však není většina drog po několika dnech prokazatelná," vysvětlil Jan Hampl, pracovník toxikologické laboratoře pražského Ústavu soudního lékařství a toxikologie.

Týká se to i kokainu, který z moči zmizí během tří až šesti hodin. Stopy po droze lze dohledat nejdéle tři dny. Nepatrné množství tzv. metabolitů, které signalizují přítomnost drogy v těle, se však ukládá ve vlasech. Z jejich vzorku lze kokain odhalit ještě po několika týdnech či měsících. „Ale je to hodně složité a musí se postupovat individuálně. Záleží na tom, jestli byla droga užita včera, nebo před měsícem. Rozhodující může být i to, jestli je onen člověk ostříhaný," uvedla vedoucí toxikologické laboratoře Marie Balíková. Rozhoduje i délka vlasů. Čas, po který se dá droga zachytit, totiž odpovídá délce vlasů. Ty rostou přibližně o půl milimetru denně. To znamená, že z pět centimetrů dlouhých vlasů může být droga odhalena ještě po více než třech měsících. "Jde ovšem o zcela minimální hodnoty. Odpovídají maximálně pikogramům," poznamenal Hampl. Účinná látka kokainu se však v organismu neobjevuje přirozeně. I její stopové množství tedy svědčí o tom, že člověk přišel s drogou do styku. Jak dlouho test trvá? "Může to být velmi dlouhodobá práce," naznačila Balíková. Výsledky by ale mohly být oznámeny ještě v lednu. Německý trenér Christoph Daum dobrovolně podstoupil podobnou zkoušku před čtyřmi lety, kdy se i kolem něj rozhořel kokainový skandál. Verdikt se dozvěděl za šest dní. Byl pozitivní. Druhý vzorek ukázal opak. Nakonec se Daum k brání kokainu přiznal. Straka je však absolutně přesvědčen, že zvítězí a zbaví se nařčení. "S žádnou omamnou látkou jsem neměl v životě nic společného," zdůraznil trenér.

Co je kokain

Droga s dlouhou historií. Listy keře koka zvykali už staří Inkové. Nyní se většinou šnupe. Užívání vede k euforii a příjemným halucinacím. Kokain navozuje touhu po pohybu a zvýšeném výkonu, hyperaktivitu, neklid. Snižuje však chuť k jídlu, ničí srdce a cévy, způsobuje stavy úzkosti. Nevychovává tělesnou závislost, ale psychická závislost na kokainu patří k nejsilnějším.

zdroj: www.drogovapordna.cz

Příloha č. 4

Články Lidových novin ke kapitole V. IV. Personalizace.

Odvolán sekretář protidrogové komise

05.12.1995 - Lidové noviny - Str. 5 - Z domova

Autor: kos, mkl

Praha: Generálního sekretáře meziposobní protidrogové komise, psychiatra Pavla Béma, odvolal z této funkce ve čtvrtek ministr a předseda komise Igor Němec. Do jeho funkce jmenoval dosavadního Bémova zástupce Tomáše Haase. Důvodem odvolání prý byly dlouhodobé neshody mezi Němcem a Běmem. Jiří Presl z nadace Drop In však uvedl, že Bém byl člověk na svém místě. Ministr vnitra Jan Ruml si prý Němcovo rozhodnutí o odvolání Béma nedokáže vysvětlit a vidí v něm pouze osobní důvody. Celou záležitostí by se ve středu měla zabývat vláda.

Šéf protidrogové rady Radimecký byl odvolán

07.12.2004 - Lidové noviny - Str.: 02 - Domov

Autor: čtk

PRAHA - Ředitel Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky Josef Radimecký byl v pátek s platností k včerejšku odvolán z funkce. Prohlásil, že za jeho nedobrovolným odchodem stojí dohoda mezi premiérem Stanislavem Grossem a šéfem lidovců Miroslavem Kalouskem. Ten však řekl, že se o jeho odvolání dovedl až včera ráno. "Pokud se úředník servisního pracoviště domnívá, že o něm rozhodovali představitelé stran, trpí megalomanií," řekl Kalousek. Šéf lidovců, který na jaře rozpoutal kampaň za represivnější postoj k drogám, však neskrývá, že s Radimeckého prací nebyl spokojen.

Šéf, drogy a lidovci

07.12.2004 - Lidové noviny - Str.: 08 - Názory

Autor: Miloš Čermák

Co získá ČSSD za hlavu šefa protidrogové rady

Odvolání Josefa Radimeckého má důvody politické, nikoliv věcné. Lidovcům se koncepce dnes už bývalého šefa protidrogové rady vlády nelíbí dlouhodobě a spor Radimeckého s Miroslavem Kalouskem má i rozměry osobní.

Zpráva Evropské unie nedávno Českou republiku označila jako zemi s relativně malými problémy s drogami, s výjimkou vysokého počtu kuřáků marihuany. To však odpovídá zvolené strategii, kterou je eliminace především tzv. tvrdých drog.

Je legitimní tuto strategii zpochybňovat, na vládní úrovni však měla debata proběhnout dřív, než se Josef Radimecký stal i v mezinárodním měřítku jedním z nejlépe proškolených expertů na protidrogovou problematiku. Jedinou otázkou zůstává, co za Radimeckého hlavu ČSSD od lidovců dostane.

Vláda zřejmě bude jednat o odvolání sekretáře

06.12.1995 - Lidové noviny - Str. 5 - Z domova

Autor: Jakub Dospiva, Markéta Matoušková

Odvoláním sekretáře vládní protidrogové komise by se dnes měla zabývat česká vláda. Sekretáře komise Pavla Béma odvolal ve čtvrtek její předseda ministr Igor Němec. Ministr Jan Ruml žádá vysvětlení.

Ministr vnitra Jan Ruml hodlá dnes na zasedání vlády přednést otázku odvolání sekretáře meziresortní protidrogové komise vlády Pavla Béma. Toho odvolal současný šéf komise ministr Igor Němec minulý čtvrtek kvůli osobním neshodám. Podle Němce však vláda nemůže jeho rozhodnutí zvrátit. Mluvčí ministerstva vnitra Lucie Haišmanová uvedla, že ministr Ruml nijak nespecifikoval, jak konkrétně by vláda měla tento případ řešit. Ruml však LN řekl, že chce vyzvat ministra Němce, aby své rozhodnutí zdůvodnil. "Pak navrhnou vládě, aby si vyžádala zprávu o činnosti komise," dodal ministr vnitra. Ve vládní komisi zasedá jedenáct ministrů. Ministr Igor Němec včera uvedl, že je zásadně proti koncepci prosazované Běmem, která podle jeho slov představuje liberalizaci drog. Odvolanému sekretáři běží výpovědní lhůta, vedením komise byl ministrem Němcem pověřen Běmův zástupce Tomáš Haas. Ten v rozhovoru uvedl, že jej samého rozhodnutí překvapilo. "Máme nyní spoustu práce, abychom realizovali současnou a připravili novou koncepci protidrogové politiky," řekl Haas. Důvodem Běmova odvolání podle něj rozhodně nebyly výhrady proti koncepci práce komise, ministr Němec prý pouze kladl důraz na kontrolu financí a legislativu. Podle mluvčí komise Evy Krincvajové chtěl Haas z meziresortní komise v blízké době odejít. Krincvajová dále uvedla, že Bém byl odvolán i za kritiku ministra Němce. Jiří Presl z nadace Drop In, která se zabývá pomocí lidem s drogovým návykem, uvedl, že Bém byl člověkem na svém místě, který v sobě spojoval odborné znalosti a schopnosti dobrého úředníka. Za odborníka označil Béma i bývalý ředitel Úřadu pro narkotika ministerstva vnitra Jiří Vacek. "Nesouhlasím s koncepcí," řekl Vacek, "nedovolil bych si však zpochybňovat jeho odborné kvality." Ministr vnitra Jan Ruml včera řekl, že by byl rád, kdyby komise zůstala na Úřadu vlády. "Nebylo by podle mě rozumné, aby komise byla podřízena nějakému ministrovi. Nevhodné by bylo, aby byla podřízena ministerstvu vnitra, které je v drogové problematice spojeno s represí, protože by koncepce protidrogové problematiky byla nevyvážená," řekl dále ministr. Podle listopadového průzkumu IVVM na 40 procent obyvatel České republiky zastává názor, že největším nebezpečím pro mládež jsou drogy.

Nástupce Radimeckého je zatím tajný

08.12.2004 - Lidové noviny - Str. 02 - Domov

Autor: jam

PRAHA - Nástupce Josefa Radimeckého, v pátek odvolaného šefa vládní protidrogové rady, nevzejde z výběrového řízení. V minulosti přitom vlády na tento post konkurs vždy vypisovaly. Kdo Radimeckého ve funkci, kterou zastával šest let, nahradí, bude jasné asi za dva týdny.

„Je to pouze úřednické místo, výběrové řízení proto není nutné. Hledáme na něj především schopného ekonoma a manažera. Neměl by to být někdo z neziskových organizací. Konkrétní jména zatím nevím," řekl včera vicepremiér vlády Jaroslav Bureš. Vláda Radimeckého odvolala v pátek s účinností od pondělka. Včera začala jednání o rozdělování dotací na projekty.

Nejsem zastáncem legalizace drog

07.12.1995 - Lidové noviny - str. 05 - Z domova

Autor: Michal Häckl

Odvolaný sekretář meziresortní protidrogové komise Pavel Bém rozhodně popírá odklon od vládní protidrogové politiky.

Bývalý generální sekretář meziresortní protidrogové komise Pavel Bém, kterého minulý týden odvolal předseda komise ministr Igor Němec, včera v rozhovoru pro LN rozhodně odmítl tvrzení, že by se jeho koncepce protidrogové politiky rozcházela s protidrogovou koncepcí vlády. Nad odvoláním Pavla Béma se v úterý pozastavil ministr vnitra Jan Ruml, který byl předsedou komise do letošního jara. Premiér Václav Klaus včera v přestávce jednání vlády řekl, že je velmi překvapen, jakou pozornost Běmovo odvolání vzbudilo. Podle Klause jde přitom jen o pracovníka na úrovni ředitele odboru úřadu vlády. "To, že o mně někdo tvrdí, že jsem zastáncem legalizace užívání drog, je pomluva na hranici soudní žaloby," uvedl včera Bém, který se považuje za "ztělesnění vládní vyvážené koncepce". Ta zahrnuje vyvážení prevence a

represivního přístupu k drogové problematice. Zároveň odmítl tvrzení Němcova poradce Petra Brozdy, že v práci komise byl chaos a že se špatně hospodařilo s financemi. "Jedna věc je práce sekretáře komise a druhá věc je práce komise. Na sekretariátu panoval jasný řád a pořádek. O penězích jsem navíc nikdy nerozhodoval," řekl Bém. Kontrola plnění protidrogové koncepce vlády mezíresortní komisí, ve které zasedá jedenáct ministrů, je podle Béma plně v kompetenci ministra Němce. "To, že komise nepracuje tak, jak by měla, proto padá na jeho hlavu," podotkl Bém. Podle Jiřího Presla z nadace Drop In ministr Němec nejdříve odvolal Béma, a teprve dodatečně hledá důvody. Presl také nesouhlasí s tím, že by se Bém odkláníl od vládní protidrogové politiky. Podle Presla má odvolání Béma nejen odborné, ale hlavně politické důvody. Mluvčí mezíresortní protidrogové komise Věra Krincvajová včera uvedla, že pokud zůstane předsedou komise ministr Němec, z jejího sekretariátu zřejmě mnoho pracovníků odejde. Vláda včera vzala odvolání Pavla Béma z funkce na vědomí a uložila na Němcův návrh jemu a ministru vnitra, aby do konce roku přehodnotili fungování mezíresortní protidrogové komise a počet jejích členů. Ten je podle Němce příliš vysoký.

Kalousek tlačil na mé odvolání

09.12.2004 - Lidové noviny - Str. 04 - Domov

Autor: Jana Machálková

říká propuštěný šéf Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky Josef Radimecký

Bylo mi řečeno, že za mým odvoláním stojí dohoda mezi premiérem Grossem a šéfem lidovců Kalouskem, říká Josef Radimecký.

LN: Na začátku týdne jste řekl, že vás odvolání z funkce ani nepřekvapilo, protože od chvíle, kdy z vlády odešel Petr Mareš, jste to čekal. Ale upřímně: čekal jste to teď, v tuto chvíli?

Už když jsem do rady v roce 1998 nastupoval, věděl jsem, že sedím v jakémsi horkém křesle. Podobnou situaci jako dnes já už totiž zažil můj předchůdce, nynější pražský primátor Pavel Bém. Ale přiznám se, že v tuto chvíli jsem to už nečekal.

LN: Jak jste se vlastně dozvěděl, že končíte?

Minulý čtvrtek jsem přišel na běžnou pracovní schůzku s náměstkem ministra Bureše Václavem Pelikánem. Ten mi na konci schůzky sdělil, že budu brzo odvolán. Prý se ode mě po šesti letech nedají očekávat inovativní nápady. Pak ale dodal, že za tím stojí dohoda mezi premiérem Stanislavem Grossem a Miroslavem Kalouskem, který chce, abych odešel.

LN: A daly by se od vás po šesti letech očekávat inovativní nápady?

Moje návrhy prošly revizí a byly zapracovány do strategie protidrogové politiky na příští roky, kterou má projednat vláda příští týden. Ten dokument připomínkovala ministerstva a mě ty návrhy přišly inovativní, ale to je věc názoru.

LN: Proč tedy myslíte, že vás odvolali tak narychlo?

Otázka je, jestli to bylo narychlo. Podle mých informací požadoval pan Kalousek už v květnu, abych odešel. Pak se ale stavěla nová vláda, vše bylo hektické. Zřejmě se ten "problém" jen odsunul na klidnější dobu, která přišla teď.

LN: Miroslav Kalousek se netají tím, že není s vaší prací spokojen. Proč by měl mít zájem na tom, abyste odešel?

Drogy jsou mediálně atraktivní téma a lidovci si na něm podle mě dělají kampaň. Vždycky je snazší najít si nepřítele, který by měl zmizet. Jenomže to nejsem já, kdo by udával protidrogovou politiku v tomto státě a dělalo se to, co řeknu. Tak to personifikuje pouze pan Kalousek. Třeba konkrétně na té strategii spolupracovalo sedmdesát odborníků.

LN: Váš nástupce bude vybrán bez výběrového řízení. Co tomu říkáte, není to nestandardní?

Je to signál od vlády, jak obsazuje úřednická místa. Já jsem v roce 1998 prošel poměrně náročným konkursem včetně psychologických testů. Polovina práce šéfa vládní protidrogové rady spočívá ve vztazích s EU, proto by mělo jít o pečlivě vybraného odborníka.

Radimecký skončil po šesti letech

09.12.2004 - Lidové noviny - Str. 04 - Domov

Autor: jam

PRAHA - Vládní radu proti drogám vedl Josef Radimecký šest let. Koncem minulého týdne se náhle dozvěděl, že se s ním už dál nepočítá. Zprávu o odvolání Radimeckému minulý čtvrtek doručil náměstek ministra bez portfeje Jaroslava Bureše Václav Pelikán. Radimecký tvrdí, že za jeho nedobrovolným odchodem stojí dohoda mezi premiérem Stanislavem Grossem a šéfem lidovců Miroslavem Kalouskem, a říká, že mu to Pelikán sám řekl. "To vám potvrdit nemůžu, protože to není pravda," řekl včera LN Pelikán. Řekl, že Radimeckému sdělil jediný důvod jeho odvolání, a to, že je potřeba najít někoho, kdo zavede nová pravidla do financování projektů a bude pružněji reagovat na změny. S takovým zdůvodněním Radimecký nesouhlasí.

Miroslav Kalousek reagoval začátkem týdne na zprávu, že by se na odvolání Radimeckého měl dohodnout s Grossem, slovy, že o "úřednicích nerozhodují předsedové stran".

Nicméně se netají tím, že není s Radimeckého prací spokojen. Radimecký prosazuje liberálnější protidrogovou politiku zaměřenou spíše na prevenci.

Lidovci však na jaře vyhlásili svou takzvanou "válku drogám" a chtějí jít spíše cestou větší represe.

Radimeckého nástupce má vybrat Bureš, který má na starosti úřad vlády. Jméno nového šéfa protidrogové rady má být známé asi za dva týdny. Jasně však je, že Radimeckého nástupce bude do funkce instalován bez výběrového řízení.

Radimecký byl poradcem bývalého vicepremiéra Petra Mareše, který z vlády odešel v létě.

Radimecký: Nemyslím, že jsem selhal

11.12.2004 - Lidové noviny - Str. 04 - Domov

Autor: jam, čtk

PRAHA - Musel jsem odejít kvůli politickým důvodům. Nechápu, proč se to vláda bojí přiznat. To včera řekl odvolaný šéf vládní rady proti drogám Josef Radimecký.

Trvá na tom, že za jeho odchodem stojí tlak předsedy lidovců Miroslava Kalouska. Ten to i nadále odmítá. Radimecký se o tom, že v radě končí, dozvěděl minulý pátek. "Celý týden politici mé odvolání v médiích zdůvodňují. Důvodů se objevilo už několik. Když jim jedno odborníci vyvrátili, přišli s novým," uvedl Radimecký.

Původně měl Radimecký radu opustit kvůli tomu, že se od něj údajně nedají po šesti letech očekávat nové nápady. Včerejším Hospodářským novinám však ministr Jaroslav Bureš řekl, že skutečným důvodem je Radimeckého mírný postoj vůči marihuaně a nepořádek v účetnictví. Nejvyšší kontrolní úřad totiž zjistil nedostatky v rozdělování dotací na jednotlivé protidrogové projekty. Radimecký to přiznal, nemyslí si však, že by šlo o natolik závažné chyby, aby kvůli tomu musel odejít.

Podle nedávné zprávy Evropské unie je v Česku velmi vysoký počet mladých uživatelů marihuany a extáze. "Není to mé selhání," říká Radimecký. Podle něho se problém užívání konopí a extáze nepodařilo uspokojivě vyřešit nikde na světě. Strategii protidrogové politiky pro příští roky, na které se Radimecký spolupodílel, bude vláda posuzovat ve středu.

Ministr Bureš řekl, že v ní provede změny. Chce se v dokumentu více zaměřit na prevenci marihuany a tanečních drog, která tam podle něho chyběla.

Nepreferuji nestátní zařízení

21.12.1995 - Lidové noviny - str.07 - Společnost

Autor: Michal Häckl

Odvolaný generální sekretář Meziresortní protidrogové komise Pavel Bém, který navíc včera od ministra Igora Němce dostal okamžitou výpověď, uvedl v rozhovoru pro LN, že sekretariát komise za jeho působení vykonal velký kus práce. Hlavním důvodem Bémova odvolání byl nesouhlas ministra Igora Němce, který je předsedou Meziresortní protidrogové komise, s novou vládní protidrogovou koncepcí. Pavel Bém však tvrdí, že ho nelze brát jako jejího autora. "Autorem nové protidrogové koncepce na léta 1996 až 1998 je deset resortních ministerstev. Jen jsem dával dohromady to, co jsem z různých ministerstev dostal," řekl Bém. "Pravidelně jsem se scházel se zástupci resortů. Protidrogová prevence byla zařazena do školních osnov, podařilo se proškolit mnoho pedagogů. Počet okresních protidrogových koordinátorů se za dobu mého působení zvedl z osmi na devadesát tři. Každý okres má dnes svého protidrogového koordinátora. Nechci ale tvrdit, že to je jen moje zásluha, šlo o týmovou práci," obhájí Bém své roční působení v sekretariátu komise. Sám se domnívá, že jeho zásluha byla zejména v tom, že na jednotlivá ministerstva "tlačil". Bém důrazně odmítl tvrzení ministra Němce, že upřednostňoval své přátele v nadacích a občanských sdruženích a že jim přiděloval finanční prostředky ze státního rozpočtu. "O penězích jsem vůbec nerozhodoval," podotkl. Nestátní zařízení mají podle Béma nespornou výhodu v tom, že jsou mnohem flexibilnější než státní. Je však potřeba zavést systém kontroly, který by zaručil, že klienti dostanou v těchto zařízeních odbornou péči. Stát by podle něj měl mít rozhodující roli v zajišťování dlouhodobé léčby a detoxifikací. Právě dokončení první detoxifikační jednotky, specializovaného státního pracoviště v pražské nemocnici Na Míčáncích, počítá Bém mezi své největší úspěchy. Původně mělo být tato zařízení v provozu už koncem roku 1993. "Do funkce jsem nastoupil v prosinci 1994 a toto jsem považoval za svoji prioritu," dodal Bém s tím, že i tento úspěch považuje za kolektivní, stejně jako všechny ostatní.

Pavel Bém: Za mého působení jsme udělali spoustu práce

21.12.1995 - Lidové noviny - str.07 - Společnost

Autor: Michal Häckl

V osobách bývalého generálního sekretáře Meziresortní protidrogové komise Pavla Béma a jejího předsedy, ministra Igora Němce, který Béma odvolal, se střetly dva rozdílné názory na způsob řešení problému drog. Zatímco Bém na věc nahlíží jako odborník z praxe, Němec jedná jako politik.

Ministr vnitra Jan Ruml a ministr Igor Němec mají do konce roku připravit koncepci zlepšující systém práce Meziresortní protidrogové komise, která má prosazovat protidrogovou politiku státu. Jedním z podnětů diskuse o změně statutu a organizační struktury komise se stalo nedávné odvolání jejího generálního sekretáře Pavla Béma. Situaci se poté zabývala i vláda. Podle mluvčí ministerstva vnitra Lucie Haišmannové se nyní uvažuje o začlenění komise pod jedno ze čtyř ministerstev. V úvahu přichází ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo školství, ministerstvo zdravotnictví a ministerstvo vnitra. Ministr vnitra Jan Ruml se zatím k připravovaným změnám nechťel vyjádřit. O konečné podobě komise by měla podle Haišmannové vláda rozhodnout v první polovině ledna příštího roku. Nynější předseda komise, ministr Igor Němec, považuje za nešťastné, že v komisi zasedalo jedenáct ministrů. Chce navrhnout buď její zrušení, nebo převedení pod pravomoc jednoho ministra. Míni také, že by bylo lepší, aby ji vedl manažer a aby za protidrogovou politiku někdo zodpovídal. Němec je i proti tomu, aby protidrogovou politiku státu ovládali lidé z nestátního sektoru. "Všichni jsou propojeni ve stejných nadacích a Bém tam sune peníze ze státního rozpočtu," řekl k tomu ministr. Skuteční odborníci, což jsou podle ministra lékaři na psychiatrických klinikách, jsou prý tiskem přehlíženi. Jiří Presl z nadace Drop In tvrdí, že odvolání Pavla Béma z funkce ukazuje, že se problém drog dostává v tuzemsku z rukou odborníků do rukou politiků. "Nechci, aby tady nastala stejná situace jako v USA. Tam o protidrogové politice rozhodují odborníci jen z pěti procent a politici ze zbylých devadesáti pěti. Také proto je tam tak špatná situace," tvrdí Presl. Mnoho z těch, kteří se na práci Meziresortní protidrogové komise podíleli, nyní tvrdí, že nebyla funkční a že neexistovaly žádné mechanismy, které by komisi umožnily státní protidrogovou politiku uvést do praxe.

Nízkoprahová kontaktní centra jsou určena toxikomanům, kteří mají zpravidla absolutní nedůvěru k jakýmkoliv institucím. V republice je jich zatím šest. Nejdůležitější funkcí center je navázání kontaktu s toxikomanem. To je často důležitým předpokladem další léčby.

Stát přitvrdí v boji proti drogám

23.12.2004 - Lidové noviny - Str. 02 - Domov

Autor: Pavel Vokatý

PRAHA - Snížit užívání heroinu a pervitinu mezi narkomany a pokusit se změnit chování mladých experimentátorů s marihuanou a extází. Tak zní vládní strategie pro boj s drogami v Česku pro příštích pět let, na které se včera shodla vláda.

Dokument, který se jmenuje Národní strategie protidrogové politiky, vznikl pod vedením nedávno odvolaného ředitele sekretariátu vládní protidrogové rady Josefa Radimeckého. Jeho liberální názory na konopné extrakty se ale zdály výkonnému místopředsedovi rady a ministru bez portfeje Josefu Burešovi příliš benevolentní, a proto Radimeckého odvolal a strategii upravil.

"Je tam kladen daleko větší důraz na cílenou prevenci užívání konopných drog a extáze. Odmítám pochybnosti o škodlivosti těchto drog na mladých lidech včetně víkendových experimentátorů," řekl po včerejším zasedání ministrů Bureš.

Odborníci: Upozorňovat děti na konopí je hloupost

Jak toho chce kabinet dosáhnout je nasnadě. Pomoci by měly propagační materiály a různé publikace a videokazety. O tuto pasáž je vládní scénář jiný oproti původní Radimeckého verzi. Odborníci na drogovou problematiku ale varují, že podobné kampaně měly v zahraničí přesně opačný efekt. V dětech a teenagerech naopak vzbudily zvědavost.

Základní čtyři pilíře vládního boje proti užívání omamných látek zůstávají stejné. Prvním je prevence, která má varovat mládež před závislostí, druhým sociální pomoc narkomanům, třetím léčba závislých ve speciálních léčebnách a klinikách a čtvrtým tvrdé trestání dealerů. Změnit pasáž o marihuaně a takzvaných konopných drogách přiměla Bureše podle jeho slov nedávná studie mezi evropskými středoškoláky. V ní se Češi, coby drogoví experimentátoři, umístili na vrcholu žebříčku tří desítek zemí.

I tak si ale Česko v porovnání s ostatními zeměmi nevede zle. Za posledních několik let začalo ubývat těžkých narkomanů na tvrdých drogách, jako je heroin nebo pervitin, snížila se jejich úmrtnost i infekční nákazy - mezi závislými začal klesat počet nakažených žloutenkou a virem HIV.

Seznam použité literatury

BLUMLER, Jay, G.: *Television and the Public Interest*. Londýn: Sage Publications, 1992. 256 s. ISBN 0803986491.

BRACHOVÁ, Hana: *Užívání a uživatelé tabáku v kontextu analýzy mediálních zpráv*. Diplomová práce. Ved. MIOVSKÝ, Michal. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra psychologie na Filosofické fakultě, 2004. Bez ISBN.

BURTON, Graeme a JIRÁK, Jan: *Úvod do studia médií*. Přel. JIRÁK Jan, 1. Vyd. Brno: Barrister a Principal, 2003. 392 s. ISBN 80-85947-67-6.

ČULÍK, Jan. ...jak Češi myslí. Chomutov: Millenium Publishing, 1999. 477 s. ISBN 80-86201-14-7.

DeFLEUR, Melvin a BALLOVÁ-ROKEACHOVÁ, Sandra J.: *Teorie masové komunikace*. Přel. JIRÁK, Jan, ŠOLTYS Otakar. Praha: Univerzita Karlova, 1996. 368 s. ISBN 80-7184-099-8.

FAIRCLOUGH, Norman: *Media Discourse*. Londýn: Arnold, 1995. 224 s. ISBN 03-405-8889-6.

FRANK, Michal: *Drogy a kultura v slovenských masmediách*, diplomová práce. Ved. RUSNÁK, Juraj. Prešov: FF UP, 2001.

HABERMAS, Jürgen: *The Structural Transformation of the Public Spere*. Polity Press, Cambridge, 1989. 328 s. ISBN 0-262-58108-6.

HENDERSONOVÁ, H.: *Média musejí jít pod povrch věcí* (rozhovor). Praha: Lidové noviny, 27. 10. 2000. ISSN 1213-1385.

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara: *Média a společnost*. 1. Vyd. Praha: Portál, 2003. 210 s. ISBN 80-7178-697-7.

KUNCZIK, Michal: *Základy masové komunikace*. Přel. ŠMÍD, Milan, KUDRNÁČKOVÁ, Štěpánka. Praha: Karolinum, 1995. 307 s. ISBN 80-7184-134-X.

Lidové noviny. Praha: Lidové noviny a.s., 1997 – 2004. ISSN 1213-1385.

LIPPMAN, Walter: *Public opinion*. New York: Macmillan, 1992. 288 s. ISBN 06-848-3327-1.

McLUHAN, Marshall: *Člověk, média a elektronická kultura*. Výbor z díla. Přel. PŘIBYLOVÁ Irena. 1. Vyd. Brno: Jota, 2000. 424 s. Edice Nové obzory. 332. Publikace. ISBN 80-7217-128-6.

McNAIR, Brian: *Journalism and Democracy: An Evaluation of the Politival Public Spere*. Londán: Routledge, 1992. ISBN 04-152-1280-4.

McQUAIL, Denis: *Úvod do teorie masové komunikace*. Přel. JIRÁK, Jan a KABÁT, Marcel. Praha: Portál, 1999. 448 s. ISBN 80-7178-200-9.

POSTMAN, Neil: *Ubavit se k smrti*. Přel. Irena REIFOVÁ. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 1999. 192 s. Edice Souvislosti. Svazek 16. ISBN 80-204-0747-2.

RAMONET, Ignacio: *Tyranie Médii*. Přel. PACVOŇ, Michal. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2003. 232 s. ISBN 80-204-1037-6.

REIFOVÁ, Irena, SCHULZ, Winifred, HAGEN, Lutz., SCHERER, Helmut.: *Analýza obsahu mediálního sdělení*. Přel. KÖPPLOVÁ, Barbara. 2. vyd. Praha: Karolinum, 1998. 154 s. ISBN 80-246-0827-8

THOMPSON, J. B.: *Média a modernita*. Přel. JIRÁK, Jan. 1. Vyd. Praha: Karolinum, 2004. 222 s. ISBN 80-246-0652-6.

SIVEK, Vojtěch, MIOVSKÁ, Lenka, MIOVSKÝ, Michal.: *Užívání a uživatelé konopných drog v kontextu analýzy mediálních zpráv*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003.

ŠMÍD, Milan: *Vliv vlastnictví médií na jejich nezávislost a pluralitu*. www.louč.cz, 4.10.2004

ZÁBRANSKÝ, Tomáš: *Drogová epidemiologie*. 1. Vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 98 s. ISBN 80-244-0709-4

ZÁBRANSKÝ, Tomáš, RADIMECKÝ, Josef, MRAVČÍK, Viktor, GAJDOŠÍKOVÁ, Hana, PETROŠ, O., KORČÍŠOVÁ, Blanka, MIOVSKÝ, Michal, VOPRAVIL, Jiří, CSÉMY, Ladislav. a KUDA, Antonín.: *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v r. 2002*. Praha: Úřad vlády ČR, 2003. ISBN 80-238-9912-0

ZÁBRANSKÝ, Tomáš, RADIMECKÝ, Josef, MRAVČÍK, Viktor, GAJDOŠÍKOVÁ, Hana, PETROŠ, O., KORČÍŠOVÁ, Blanka, MIOVSKÝ, Michal, VOPRAVIL, Jiří, CSÉMY, Ladislav. a KUDA, Antonín.: *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v r. 2003*. Praha: Úřad vlády ČR, 2004. ISBN 80-238-9913-0

ZACHOVALOVÁ, Kateřina. *Sex, lži a bulvár, po česku*. Praha: Lidové noviny, 23.4.2005. ISSN 1213-1385.

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE NÁRODNÍHO MONITOROVACÍHO STŘEDISKA PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI

Ediční řada **e** přináší studentské a jiné odborné a vědecké práce, které jejich autoři poskytli Národnímu monitorovacímu středisku pro drogy a drogové závislosti ke zveřejnění na národním drogovém informačním portálu www.drogy-info.cz. Práce zařazené do této ediční řady jsou zveřejňovány pouze v elektronické podobě. Mezi jinými odbornými a vědeckými pracemi jsou v této ediční řadě publikovány i překlady, které byly přeloženy do češtiny se souhlasem autorů a původních vydavatelů, ale buďto neprošly odbornými a/nebo jazykovými redakčními úpravami (takže se jedná o pracovní překlady), nebo je jejich téma vzdálené české praxi či natolik specifické, že nejsou zařazené do některé z tištěných edičních řad Národního monitorovacího střediska.

Ediční řady tištěných publikací Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti: monografie, metodika, výzkumné práce, výroční zprávy. Všechny publikace, které byly vydány tiskem, jsou zveřejňovány rovněž v elektronické podobě - na stránkách www.drogy-info.cz v sekci Publikace, pod názvy jednotlivých edičních řad.

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti je pracovištěm Úřadu vlády České republiky. Zároveň je českým partnerem Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost se sídlem v Lisabonu a jedním z národních monitorovacích středisek zařazených v mezinárodní síti Reitox. Více informací najdete na www.drogy-info.cz a www.emcdda.europa.eu.

NEPRODEJNÉ